

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΡΟΜΗ

Προπληρωτέα

Ἐν Ἑλλάδι Ἀρ. 10
Ἐν τῇ Ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ἐν τῇ Μουσῶν ἀφθ. 6.

Ἐκάστον φύλλον τιμᾶται
λεπτῶν 20.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἡμερολόγιον (Ἐκκλησία—Ἱστορία).
 Αἱ Ἀθήναι τῷ 1829.
 Οἱ Τούρκοι φιλέρηται.
 Ἐπί τῶν ἐνεστῶτων.
 Ἔργα καὶ ἡμέραι.
 Φιλολογικαὶ συζητήσεις, ὑπὸ Γ. Ν. ΚΑΤΖΙΑΚΗ.
 Ἡ Ἀεὺκῆ (θεήγημα).
 Φιλολογικά, ἐπιστημονικά, καλλιτεχνικά.
 Παρακθασεῖς, ὑπὸ Ι. Μ. Δ.
 Ὁ καπετὰν Βέργας, ὑπὸ ΑΝΔΡΕΟΥ Δ. Κ.
 Ἀπαντήσεις ἀνευ ἐρωτήσεων. (Ὁ Ἀράπης τῆς βασιλισσας.—Τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν.—Ἀπλούστατον ἀντιχολερικόν.—Πῶς γίνονται τὰ παλαιὰ καρδία νοσῶ κ.λ.)
 Πνευματικαὶ ἀσκήσεις.—Ἀλληλογραφία.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ

(16 Ἰουνίου)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ. Τόχωνος ἐπισκόπου Ἀμαθοῦντος τῆς Κύπρου.

ΙΣΤΟΡΙΑ. 1821. Ἀνεπιτυχὴς ἐφοδος τῶν Ἑλλήνων πρὸ τοῦ Ζακουντίου.

ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΤΩ 1829

Μακρὰς ὥρας ἐκαθήμην ἐπὶ τῶν βαθμίδων τοῦ ναοῦ τοῦ Πανελληνίου Διός. Μιλιά τινα μόνον ἀπέειπον τότε τῶν Ἀθηναίων. Ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ἀκρωτηρίου ἐκείνου εἶχον κατέναντι ἐμοῦ τὴν Σαλαμίνα, ἧς αἱ ὀρεῖαι καὶ ὑπόλευκοι κορυφαί, παρκλήλως τῷ Ἰσθμῷ ἐπεκτεινόμεναι ἕτερον διὰ τῆς βάσεως αὐτῶν τὴν βαθυκύανον ἕκτασιν, ἣν ἡ θάλασσα ἐξέτεινε μέχρι τῶν ποδῶν μου. Ὅπισω αὐτῶν τὰ ὄρη τῶν Μεγάρων ὑψηλότερα διεγράφεον ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον γαλανὴν γραμμὴν μέχρι τοῦ Ἀκροκορινθοῦ. Πρὸς νότον ἀκταὶ διὰ λευκῶν καὶ σχεδὸν ἀκτινοβολουσῶν γραμμῶν περιζώνοντο ὡς διὰ πυρῶδους ζώνης τὸν Ἰμπετόν ἀπολήγουσαι εἰς τὴν Κωλιὰδα ἄβραν. Ἀλλὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς δὲν ἠδυνάμην ν' ἀποσπᾶσω ἀπὸ τετραγώνου τινὸς κτιρίου, τοῦ μόνου ἐν τῷ ὄριζοντι διαφανομένου καὶ ὁμοιάζοντος πρὸς ἑπαυλιν ἢ ἐγκαταλελειμμένον μοναστήριον. Ἦτο δεξιᾶ ἐμοῦ, ἐπερειδόμενον ἐπὶ λόφων χαμηλῶν, αἱ δὲ τῶν ὀρέων σκιαὶ μέχρις αὐτοῦ προεκτεινόμεναι διαχωρίζουσιν αὐτὸ εὐκρινῶς πάντων τῶν λοιπῶν. Τὸ κτίριον ἐκεῖνο ἦτο ὁ Παρθενών· ἡ πόλις ἅπασα ἔμνε κεκρυμμένη ἐν ταῖς ἐπιτυχαῖς τοῦ ἐδάφους καὶ ὀπίσω τῶν βράχων τῆς ἀκροπόλεως. Δυσχερὲς εἶνε νὰ ζωγραφίσω, ὅτι ἠσθάνθη τότε. Τὰ βλέμματα προσηλωμένα ἔχων ὥρας ὅλας εἰς τὰς πέτρας ἐκεῖνας, ὧν ἠδυνάτου νὰ διακρίνω τὴν διαγραφὴν, εἰκνυμένη πρὸς αὐτὰς ὑπὸ θεσπεσίου θελητήρου, πρὸς οὐ-

δὲν τῶν γνωστῶν μου παραπλησίον. Οὐχὶ πόλις ἠρειπωμένη, ἀλλ' ὄν ἔμφυχον πράγματι, ὄν ἀλγούν καὶ δέσμιον ἐκρύπτετο ὀπίσω τοῦ ὄρους. Τὸ ἀδύνατον τοῦ νὰ πλησιάσω εἰς αὐτὸ ἐπύξανε τὴν περιεργίαν μου. Ὅτε ἡ παρὰ τὴν Σαλαμίνα ναυλοχοῦσα ἀκάτος ἐκινεῖτο καὶ ἔπλεε πρὸς τὸν Πειραιᾶ ἐπόθουν νὰ εἶμαι ὁ ἐπιβαίνων ταύτης. Παρηκολούθουν αὐτὴν ἀπλήστως διὰ τοῦ βλέμματός μου μέχρις οὐ συστείλῃ τὸ ἱστίον ἢ ὑποστρέψῃ.

Ἡ γοητεία αὕτη ἐγένετο τηλικαύτη, ὥστε ἀπεράσισα νὰ μὴ ἀντιστῶ πλέον εἰς αὐτήν. Τῶν προύχοντων τινὲς μ' ἐβεβαίουν ὅτι οἱ κατέχοντες τότε τὰς Ἀθήνας Τούρκοι ἦσαν τὰ μάλα ἐξωργισμένοι ἕνεκα διπλῆς τῶν Ἑλλήνων ἐπιθέσεως τῆς μᾶς μὲν κατὰ τῆς προφυλακῆς τῆς Ἐλευσίνας, τῆς ἑτέρας δὲ σχεδὸν ὑπὸ τὰ τεῖχη τῆς Ἀκροπόλεως, ἐν ἧ οἱ Τούρκοι εἶχον ἀπολέσει περὶ τὰ δισχιλία κτήνη· ὅτι ἡ γαλλικὴ μου ἐθνότης θὰ ἐνέβαλλεν εἰς αὐτοὺς πάντως ὑπονοίας· ὅτι ἐν τῷ λιμένι οὐδὲν εὐρίσκειτο οὐδέτερον πλοῖον· ὅτι ἡ αὐτοσε μεταβάσις μου δι' ἐχθρικῆς λέμβου ἦτο ἀνέφικτος. Ἄλλοι, εἰς οὓς προκριώτερον ἐθεώρησα νὰ πιστεύσω, ἐνεθάρρουν τὸ σχέδιόν μου. Ὁ πρεσβευτὴς τῆς Ἀγγρίας ἐδωκέ μοι ἐπιστολὴν πρὸς τὸν βῆνην, δυστυχῶς ἐν Εὐβοίᾳ εὐρισκόμενον. Ἐν μέσῳ τῶν ἀναβολῶν τούτων τυχαίως συννητήθη πρὸς τρεῖς ἀξιωματικούς τοῦ μηχανικοῦ, οὓς ἔπεισα νὰ μὲ συνοδεύσω· μετημφισθῆσαν καὶ συνεπληρώσαμεν τὰς προπαρασκευὰς ἡμῶν. Ἐναυλώσαμεν κατὰ μετὰ τριῶν ὑδραίων ναυτῶν. Ἐπρομηθεύθημεν ρόμι καὶ καπνόν, συμπαραλάβομεν διερμηνέα, Ἀθηναῖον, ἱκανῶς εἰδῶτα τὴν τουρκικὴν καὶ τὴν ἀλβανικὴν καὶ χρησιμώτατον ἀναδειχθέντα ἡμῖν.

Ἐσπέραν τινὰ τοῦ Μαΐου ἀπήλθομεν τοῦ λιμένος περὶ λύμην ἀφᾶς ὅπως ἀρικόμεθα τὴν ἐπαύριον ἐν πλήρει ἡμέρᾳ εἰς τὴν ἀκτὴν τῆς Ἀττικῆς. Ὁ ἥλιος ἔδυνεν ἀριστερᾶ ἡμῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων τῆς Ἐπιδαύρου. Ἐφ' ὅσον δ' ἡ σελήνη ὑψοῦτο βραδέως ὑπὲρ τὰς κορυφὰς τῆς Αἰγίνης ὁ στύλος τοῦ ναοῦ τῆς Ἀφροδίτης καταλαμπόμενος ὑπὸ τῆς ἀνταυγείας αὐτῆς προσωμοιάζε φάρφ, οὐτινος τὸ φῶς ἐσβέσθη ἐν τῇ θυέλλῃ. Ὁ ἀνεμος εἶχε κοπάσει, ἡ θάλασσα ἦν λεία καὶ σιγηλή, τὸ δ' ἱστίον τῆς ἀκάτου ἐκρέματο ἀπὸ τοῦ ἱστοῦ. Ἔστιν ὅτε ἠκούετο ῥόθος κώπης· ἡ φωσφορίζουσα θάλασσα ἔλαμπε μυρίουσ βάλλουσα σπινθήρας· αἱ σταγόνες τῆς θαλάσσης, πρὸς ζῶντα καὶ ὀργανικὰ ὄντα ὁμοιάζουσαι, ἀνήπτοντο καὶ ἐσβέννυντο ἐκατέρωθεν τῆς ἀκάτου, τὸ δὲ πηδάλιον ἀπέλειπε ὀπίσω αὐτοῦ μακρὰν πυρῶδη αὐλακα. Εἰς τῶν ναυτῶν ἤρξατο ἠρέμῳ φωνῇ ἄσματιον, οὐ ὁ ἦχος μόλις ὑψοῦτο

ὑπὲρ τὸν ψιθυρὸν τῶν κυμάτων. Περὶ τὸ μεσονύκτιον κανονιοφόρος προσήγγισεν εἰς ἡμᾶς· ἦτο ἀκάτος ὁμοία πρὸς τὴν ἡμετέραν, ἐν τηλεβόλον ἔχουσα, καὶ ἡ μόνη πρὸ τοῦ Σαλαμίνος καὶ τοῦ Πειραιῶς ναυλοχοῦσα· ἐπέτρεψεν ἡμῖν νὰ προχωρήσωμεν καθὼς ἐδείξαμεν τὴν ἀδειαν τῶν ἑλληνικῶν ἀρχῶν, ἣν πρὸς τοῦτο ἐφέρομεν. Ἡ ἐωθινὴ αὐρα δὲν εἶχε πνεύσει ἔτι. Ἐξηκολούθησαμεν προχωροῦντες ἐν σιγῇ, κωπηλατοῦντες, ὥστε ἐμέλλομεν νὰ προλάβωμεν τὰς Ἀθήνας πρὸ τῆς ἀφουρνίσεως αὐτῶν.

Παραπλέομεν τὴν ἀκτὴν τοῦ Πειραιῶς οὐδὲν σημείον ζωῆς βλέποντες· οὔτε λέμβος ἐφάνη ἡμῖν, οὐδὲ ἀνθρωποι, οὐδὲ ζῶον βαθεῖα σιγῇ ὥσει ἡ γῆ ἐκεῖνη ἦτο παντελῶς ἔρημος. Ἐν τῷ μυθῷ τοῦ ὀρμίσκου ἐλεύκαζον τὰ ἐρείπια τῆς μονῆς τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος, κατασκαφείσης πρὸ μικροῦ. Καθ' ἣν στιγμὴν ἐμέλλομεν ν' ἀνελεύκωμεν τὴν ἀκάτον ἡμῶν, τρεῖς τούρκοι στρατιῶται ἐξεληθόντες κανονοστασίου ἐκτισμένου δεξιᾶ ἐπὶ τοῦ λάβου τῆς Μουνυχίας κατήλθον ἐν σπουδῇ πρὸς ἡμᾶς. Περιεμένουμεν μετ' ἀνυπομονησίας νὰ ἴδωμεν πῶς θὰ ὑπεδέχοντο τοὺς μεθ' ἡμῶν Ἕλληνας. Καθὼς προὐχώρησαν ἱκανῶς ὥστε νὰ ἐξικνηται εὐκρινῶς ἀχρεὶς αὐτῶν ἡ φωνή, ὁ διερμηνεὺς ἐφώνησεν ὅτι ἐπιθυμοῦμεν νὰ ὁμιλήσωμεν πρὸς τὸν ἀγᾶν. Πηδᾶ ἀπὸ τῆς ἀκάτου εἰς τὴν ξηρὰν μετὰ τιος ἡμῶν καὶ χωρεῖ πρὸς τὸν προμαχῶνα παρακολουθούμενος ὑπ' Ἀλβανοῦ τινος. Οἱ δύο ἄλλοι μένουσι πρὸς φύλαξιν ἡμῶν. Ἐν τούτοις οἱ δεξιῶδες διέρχονται ἐγγὺς ἡμῶν καλπάζοντες, παρακολουθούμενοι ὑπὸ ἀγέλης κυνῶν, χωρὶς νὰ στρέψωσι τὴν κεφαλὴν αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς. Μεθ' ἡμῖσιαι ὥραν ὁ διερμηνεὺς ὑποστρέφει εὐαρέστως κομίζων εἰδήσεις. Ὁ ἀγᾶς ἐπέτρεπεν ἡμῖν τὴν ἐξοδὸν ὑπισχνούμενος νὰ στείλῃ καὶ ἵππον πρὸς μετακόμισιν τῶν σκευῶν ἡμῶν εἰς Ἀθήνας.

Ἐν τούτῳ μετέβημεν πρὸς ἀνάπαυλάν ὑπὸ τὸν θόλον τοῦ μοναστηρίου. Στρατιῶται ἀλλοῖται διέρχόμενοι Ἰσταντο καὶ περιεστοίχουν ἡμᾶς. Γυμνοὶ σχεδόν, ἀγριοὶ καὶ βουλμιῶντες, κατασκοπεύοντες τὰς προμηθείας ἡμῶν ἀνήρπασαν αὐτὰς ἐν τέλει, νέος δὲ Αἰγύπτιος στρατιώτης κατέπεσεν ἀναίσθητος ἐκ μέθης ἐπὶ μικροῦ βαρελίου, ὅπερ ἐξέλεξατο. Ὅτε μὲν ἠγείροντο, ἔτριπτον πρὸς ἀλλήλους σφαιρὰν ἐκ τῶν ἐρειπίων ἐκχυσθεῖσαν, ὅτε δὲ προὐχώρου βήματα τινα, ἐπυροβόλουν κατὰ τῶν πετρῶν ἢ κατὰ τῆς θαλάσσης καὶ προσερχόμενοι ἐκάθηγον ἐγγὺς ἡμῶν ἀκίνητοι, ἄφωνοι. Ὅτε τις τῶν ναυτῶν ἐκόμιζε τι ἐκ τῆς ἀκάτου εἰς τὴν ξηρὰν καθίστατο περιδείης, ἔστρεφεν ἑκάστοτε τὴν

Βεβαίως καλόν εἶνε νὰ κτισθῆ ἑλληνική ἐκκλησία ἐν Βρετανσίῳ, ἐν ᾧ τόσοι ὑπάρχουσιν Ἕλληνες καὶ τοσαῦτα προσομιζονται ἑλληνικὰ σκάφη! Ἀλλὰ διὰ τί νὰ ἀποσώμεν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐκκλησία ἐν Βρετανσίῳ, ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει ἐν Σικελίᾳ—ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι—ἀφοῦ δὲν ὑπάρχει κούριως ἐν τῇ ἑλληνικωτάτῃ Κύρῳ, τῇ σημερινῇ Κορίνθῃ;

Προσεχῶς θέλομεν δημοσιεύσει τὰς ἐντυπώσεις σεβασμίῳ καὶ εὐπαιδευτῷ κληρικοῦ ἐπισκεφθέντος πρό τιῶν ἐτῶν τὴν Κύρον, ἐξ ὧν θὰ ἐλευρολογήσῃ τὴν ὑπὸ τῶν διοικούντων τοὺς ἐλευθέρους Ἕλληνας ἐγκληματικὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ Πανελληνίου!

Ὅτε ἐν τῷ ἐγκρίτῳ Ἑλληνικῷ φύλλῳ Νέα Ἡμέρα ἤρξατο ὁ Ἀνώμνος δημοσιεύων ἐπίγραφιν εἰς τὰ ἐν τῇ Ἐβδομάδι γραφέντα ὑπὸ τοῦ κ. Κόντου καὶ εἰς τὸ σύγγραμμα τοῦ κ. Γ. Χατζιδάκη περὶ τῆς σημερινῆς γλώσσης, ἐνομιζόμεν ὅτι ταχέως ἠθέλωμεν ἀπαλλαγῆ τοῦ εἰς ἀπάντησιν καθήκοντος—ἀν καὶ ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Χατζιδάκη ἔχει τὰ πλεονεκτήματα νὰ διδάσῃ καὶ νὰ μὴ κουράζῃ.— Ἀλλ' ἠπατήθημεν διότι ὁ Ἀνώμνος ἐξακολουθεῖ γράφειν! φανταζόμεθα δὲ τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν τοῦ Διευθυντοῦ, οὐτινος τόσοσιν καταχράται τὴν φιλαρξενίαν εἰς ἄρρωστας.

Ταῦτα δ' ἐπάθομεν διότι ὁ κ. Χατζιδάκης—τὸν ὅποιον διευκόλυνεν εἰς τοῦτο καὶ τὸ ποῖον τοῦ ἀντιπάλου του—δὲν τόσον πρόχειρος εἰς ἀπάντησιν, δὲν εἶχεν ἀνεγχεῖν νὰ ἀναμνήνῃ τὴν συνέχειαν καὶ νὰ ἰδῇ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ τέλος τῆς ἐπικρίσεως, ἀλλὰ λαμβάνων τὴν Ἡμέραν τὸ ἐσπέρας τῆς Τετάρτης ἐφερε τὴν ἀπάντησιν τὴν πρῶταν τῆς Πέμπτης.

Ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ! ἂν δὲν ὑπῆρχε καὶ ὁ ἐκ Λέσβου Ἀργωστός μας, ὅς εἶχομεν ἐπιστημονικὴν νέκυρον, καὶ θὰ ἐμαρτύρητο φῆ! ἐν τῇ μόνῳ αὐτοῦ, ὁ ἐκ Ξηροχωρίου Γνωστός κ. Σταμάτιος Μπασινας.

Τώρα, ὅτε ἐκτίσθη καὶ ὠργανώθη λαμπρὰ τὸ νέον καὶ ὠραῖον χρηματιστήριον, αἱ ἐργασίαι τοῦ ἠτόνισαν μονοῦ δὲ κατὰ δωδεκάδαρ παρητήθησαν μεστὰ καὶ κολυθιστά. Καὶ εἶνε λυπηρὸν ὄντως θέαμα ἐντὸς τῆς μεγάλης καὶ πολυτελοῦς αἰθούσης νὰ ἀκούσῃ τὰς ἐξησθεσιμένους καὶ περιλύπους φωνὰς πλείστον πωλητῶν καὶ ὀλιγίστων ἀγοραστῶν, αἰτίνες ὡς ἐκ τῆς κακῆς μάλιστα ἀκουστικῆς τῆς αἰθούσης καθίστανται συγκεχυμένοι καὶ ἀληθῶς πένθιμοι—ἐνθὲ δὲ λέγουσι π.χ. «Τὰ παίρνεις Μίμη!» νομίζεις ὅτι ἀκούεις «αἰωνία σου ἡ μνήμη»!

Ἀλλὰ καὶ τὸ ὄνομα Καλλιπιδίτης σὲ πείθει ὅτι παρευρίσκειται εἰς μνημόσυνον!

Ὅταν ἐταιρεῖται σιδηροδρομικαί, διασχίζουσι τὰς ἐρήμους καὶ ἀγρίας ἐκτάσεις, ὅπου ὁ συριγμός τῆς ἀτμομηχανῆς ἐνοῦται ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τοῦ βρυχηθμοῦ τοῦ λέοντος, ὅπου οἱ κάτοικοι ἐνεδρεύ-

ουσι πῶς νὰ εἰσπληθῶσιν ἐπὶ τῶν ἀμαξῶν καὶ ν' ἀρπάξωσι τινὰς ἐπιβάτας ὅπως κορέσωσιν ἰδίως τὰς ὀρέξεις τοῦ στομάχου των, τότε δικαιούνται αἱ ἐταιρεῖαι αὐταὶ νὰ ἔχωσιν ὡς ἐπίσημον γλῶσσαν τὴν μητρικὴν των, αὐτὴν νὰ μεταχειρίζονται εἰς τὰ ἐγγράφα των καὶ αὐτὴν ἀκόμη καὶ ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων των!

Ἄλλ' ἐν μέσαις ταῖς Ἀθήναις φρονούμεν, ὅτι εἰνεπίτετραμμένον ἡμῖν νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι χάριν τοῦλάχιστον ἀβρότητος εἶδει τὰ εἰσιτήρια τοῦ τροχιοδρόμου νὰ εἶνε Ἑλληνικά.

Καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι τὰ τοιαῦτα ζητήματα, ἅτινα παρ' ἄλλοις ἔθνεσι θεωροῦνται μεγάλα παρ' ἡμῖν θεωροῦνται μικρά, ἀλλ' ἀκριβῶς διὰ τοῦτο διορθοῦνται καὶ εὐκόλως.

Ἐκ Καρδίτσας κατήγεσο, ἀλλὰ καρδάραρ εἶχες ἀτυχῆς Βουβάλω Πάποτα, τέκνον ἀξέστον καὶ ἀπολίτιστον! Ἐὰν ἤρξεσο εἰς Ἀθήνας, θὰ ἐμάθηναις ὅτι ἡ καρδία δὲν εἶνε τόπος ἐνθὲ κατοικοῦσιν αἰσθήματα, ἀλλὰ κέντρον διακλαδῶσεως αἰματος, ὅπερ πολλὰς πληροῦται πωρίου καὶ ἀποφράσσεται πᾶσα ἐλευθέραι κινήσις του, ὅπως συμβαίνει τοῦτο καὶ εἰς τοὺς σωλήνας τῶν ὑδραγωγείων τοῦ δήμου μας!

Ἐὰν ἔζης ἐν Ἀθήναις, βεβαίως δὲν θὰ ἠτύοκτόνεις, καὶ ἐξ ἔρωτος μάλιστα, εὐαίσθητος Βουβάλω!

Ἐνεκρῆθ' ὁπὸ τῆς ἐπὶ τούτῳ συστάσεως ἐπιτροπῆς ἅπασα ἡ γραμμὴ τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἰς Λάριον σιδηροδρόμου καὶ παραδίδοται εἰς δημοσίαν χρῆσιν.

Ἐνεκα τῆς βεβαιώσεως ἐμφανίσεως τῆς φυλοθῆρας ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀπηγορεύθη ἡ εἰσαγωγή δένδρων, φυτῶν, χλωρῶν καρπῶν, βοτῶν καὶ χόρτου ἐκτὸς εἰς δέματα, ἐξ ἀπάσης τῆς Τουρκικῆς ἐπικρατείας καὶ ἐκ τῆς Βουλγαρίας, Ῥωμανίας, Σάμου, Κρήτης, Κύπρου καὶ Αἰγύπτου.

Ἐγένοντο αἱ ἀρχαιεῖσαι τῆς «Ἐθνολογικῆς καὶ ἱστορικῆς ἐταιρείας» καθ' ὅλους τοὺς τόπους τῶν νομίμων συγκροτημένων σωματείων!

Ἐπιτροπὴ ἐξ ἐγκρίτων Κρητῶν κατ' ἐντολήν τῆς ἐνταῦθα Κρητικῆς ἀδελφότητος εὐχαρίστησε τὸν κ. Πρωθυπουργόν διὰ τὸ ἀπονεμηθῆν εἰς τὸν ἐν Ἀδάμαντι συνοικισμῶν τῶν Κρητῶν δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν βουλευτήν.

Ὁ κροῦπολογισμὸς τῶν διαφόρων ὀπουργείων περατωθῆς ἐκτυποῦται. Ἢδῃ τὰ προνομιώσχα καὶ θαυματουργὰ στοιχεῖα τοῦ ἔθνικου τυπογραφείου ἐτέθησαν εἰς κίνησιν.

Ἄπασαι αἱ ἐκ τῶν παραλίῳν τῆς Ἰσπανίας προελεύσεις ἐπεβλήθησαν εἰς ἐνδεκάμηρον ἐπιχόληρον κἀβαρῖν, τελοῦμένην ἐν τῷ λοιμοκαθαρτηρίῳ Κερκύρας. Λέγεται ὅτι τὸ Ἰσπανικὸν ὀπουργεῖον ἀπηγόρευσε εἰς τὸν δὸν Ἀλφόνσον νὰ τρώῃ ὀπώρας, ἀπειλήσαν ἐκ νέου ὅτι θὰ παραιτηθῆ!

Ἄλαν ἀδικεῖται ὁ κ. Διευθυντὴς ἑλεγγχει κατὰ πόσον οἱ πωλούμενοι ἀνά τὰς ὁδοὺς λαχειοφόροι ἀριθμοὶ ἀντιπροσωπεύουσι πραγματικὰς λαχειοφόρους κτηματικὰς ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς τραπέζης. Καλὸν ὅμως ἢ ἴσθ' οὐ νὰ ἀπηγορεύετο εἰς τὰς ὁδοὺς ἡ πώλησις τῶν λαχείων, ἢ πρὸς τὰ ὁποῖα ἕκαστος συμπάθεια τοῦ κοινοῦ, ἢ παρατηρούμενη ἤδη, δὲν εἶνε ἐνθαρρυντικὸν σημεῖον.

Ἀνεγέρθησαν κατεδωκόμενα εἰς Τουλὸν τὰ πολεμικὰ πλοῖα «Μισούλης», «Μπουκουλίνας» καὶ «Ψαρρά», ὅπως ἐπισκευασθῶσι καὶ μεταφρασῶν τὴν πλωτὴν δεκαμηνίαν. Τὴν μοῖραν διευθύνει ὁ πλοίαρχος κ. Μ. Κανάρης κυβερνήτης δὲ εἰσὶν

οἱ κκ. Α. Κριεζῆς, Α. Βατζαῆς καὶ Μ. Σαχτούρης. — Εἰς τῶν ἑνῶν ἐκείνων, ὅς τοσοῦτον ἠγάπησε καὶ ἀνεὶ οὐθέτησεν ἡ πατρὶς ἡμῶν, ὁ Ἰταλὸς κ. Ἄντ. Φραβασίλης, διὰ τοῦ ὄπου οἱ μεταξὺ Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος φιλολογικὸι δέσμοι τοσοῦτον συνεσφίχθησαν, καταλείπει τὰς Ἀθήνας διορισθεὶς Ἕλληνα πρόξενος ἐν Ἀγκῶνᾳ. Ἐλπίζομεν ὅτι καὶ εἰς τὸ νέον τοῦτο στάδιον θὰ διακριθῆ, ὅπως διεκρίθη καὶ εἰς τὸ στάδιον τῶν γραμμάτων.

Ἀπηγορεύθη ὁριστικῶς ἡ δι' ἀνεμοτρατῶν κατὰ τὰς ἑλληνικὰς παραλίας ἀλλοία τῶν Νεαπολιτῶν, ὡς καταστρέφουσα τὴν γονὴν τῶν ἰχθύων.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ
ΕΝ Τῇ ΠΑΛΑΙΑ ἈΓΟΡᾷ

Αἱ ἀνασκαφαὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῆς βορειοανατολικῆς γωνίας τῆς ἀγορᾶς κατὰ τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Διόλου οὐαλάκια. Προέβησαν δὲ εἰς εὐρείαν μὲν ἔκτασιν κατὰ πλάτος, κατὰ βάθος δὲ εἰς 1 1/2 μόνον μέτρον, κατὰ τὸ τέταρτον τοῦ ὄλου μέλλοντος βάθους τῆς ἀνασκαφῆς. Καὶ ἀρχιτεκτονικὰ μὲν εὐρημάτα ἀξία λόγου δὲν ἀνεφάνησαν, τὰ δ' εὐρεθέντα ἀνήκουσιν καὶ εἰς τοὺς Ῥωμαϊκοὺς, εἰς τοὺς Βυζαντιακοὺς καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους, δὲν μαρτυροῦσι δὲ εἰστέ εἰς ὁποῖα οἰκοδομήματα ἀνήκον. Μόνον κρύπτη τις σήμερον (πέμπτη, 13 μεσοῦτος) ἀνακαλυφθεῖσα πιθανῶν νὰ δευχθῆ ἐκ τῆς περαιτέρω ἐρεύνης χρήσιμος οὖσα τοῖς θαπτομένοις παρὰ τὴν ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀγορᾶς ἰδρυμένην μεγάλην Παναγίαν.

Καὶ τὰ γλυπτικὰ δὲ ἔργα τὰ μέχρι τοῦδε εὐρεθέντα δὲν εἶνε πολλοὺ λόγου ἀξία· ταῦτα δὲ εἶνε: α'. τὸ μεταξὺ τοῦ τραχήλου καὶ τοῦ φελοῦ τετραγώνον μέρος τινὸς τῶν Ἑρμῶν τῶν κατὰ τὸ ἀνασκαπτόμενον γυμνάσιον βεβαίως ἀνακειμένων β'. τεμάχιον κιονοκράνου παραστάδος ἰωνικῆς γ'. τεμάχιον ἐκ κεφαλῆς ἀνδρὸς φαλακροῦ δ'. τὸ ἀπὸ τῆς ὀσφίος κάτω μέρος ἀναγλύφου (0,20 ὕψ. 0,10 πλ.) παριστάνοντος γυναῖκα ἢ ἀνδρα ποδῆρη ἠμφιεσμένον χιτῶνα ε'. τεμάχιον βραχιῶνος γυναικῆς στ'. ἕτερον τεμάχιον βραχιῶνος γυναικῆς ἐξ ἀγάλματος πολλῶ μείζονος τοῦ φυσικοῦ ζ'. ἀρα χεῖρ ἀποκεκρουσμένης ἔχουσα τοὺς δακτύλους καὶ πιθανῶς εἰς τὸ αὐτὸ ἀγάλμα μετὰ τοῦ βραχιῶνος (στ'.) ἀνήκουσα. Τὰ δὲ ἀξιολογώτερα τῶν γλυπτικῶν εὐρημάτων εἶνε δύο ἐκ πῶρον λίθου ὑδροφόροι κακότεχνοι παριστῶσαι ἀντὶ τῶν συνήθως εἰς ἐκροῆν τῶν ὑδάτων φερομένων κεφαλῶν λεόντων, κεφαλὰς βοῶν, ὧν ἡ μία μείζων τῆς ἐτέρας κατὰ 0,4 πλ.

Καὶ ἐπιγραφῶν λείψανα εὐρέθησαν 3:

- α. ἐπὶ στήλης ἐπιτομῆς
- ΙΟΚΟΥΝΑΟΣ
- ΕΠΙΓΟΝΟΥ
- Μ (ἐλιτεύς)
- β. ἐφ' ἐτέρας
- ΣΩΤΗΡ (ἰχος)
- ΑΥΓΟ (λύκου ἢ Αὐτοκλέους κτ.)
- ἐπὶ τεμαχίῳ δὲ πλακόσ
- ΚΑ. ΤΗΝΕ(ΙΟΣ)

Z.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ.

(Ἐπιβαλλομένη ἀπάντησις.)

Ἐν σελ. 357—8 τοῦ Ἑλέγγου τοῦ ἀπαρτίπτων ὁ κ. Βερν. τὸν ἀόρ. ἔθιγον ἔγραψεν: «Ἐν τῶν βαθύτατα εἰς τὴν γλωσσικὴν συνείδησιν τοῦ ἔθνους ἐγκεχαρῆμενῶν καὶ ἀνεξαιλείπτων αἰσθημάτων εἶναι ἡ ἐξομάλισις ΠΑΝΤΟΣ β'. ἀρίστου καὶ συμμεθάρμοσις αὐτοῦ πρὸς ἕνα καὶ μόνον τύπον τὸν τοῦ α'. ἀρίστου ἐν τε τῇ ἐνεργ. καὶ τῇ παθητικῇ φωνῇ.» Εἰς ταῦτα παρετηροῦμεν ἡμεῖς ἐν σελ. 6—11 καὶ 100—1 τῆς Μελέτης ἡμῶν ὅτι κατὰ τὸ σχῆμα λαμβάνω-λαβαίνω-ἐλαβον-ἐλαβα (παρα-περι-ἀπο-ὑπο-κατά-δια-ἄνα-συλλαμβάνω κτ.) τυγχάνω-τυχάινω-ἐτιγον-ἐτιγα (ἐν-ἀπο-ἐπι-), λαγχάνω-λαχάινω-ἐλαγον-ἐλαγα (ἐπί), ἠδύνατο νὰ λεχθῆ καὶ τυγγάνω-θιγον, καὶ τοῦτο τοσοῦτον εὐκολώτερον, ὅσῳ εὐκαταγγεστότερον μὲν εἶναι τὸ σύμπλεγμα τῶν φθόγγων γγ, δυσκαταγγεστότερον δὲ ἡμῖν τὸ μβ, γχ, ὅ τῶν παρατεθέντων καὶ ἐν χρήσει σήμερον ῥημάτων. Πρὸς τοῦτοισι ὅτι οἱ σωζόμενοι β'. ἀρίστοι ἤλθορ-(ἤρθα), ἐθρορ-(ἤθρα), ἐθγορ-α-ἐθγορ-α, εἶδορ-α, κατε-ἀνε-διε-βη(κε), ἐβράχη(κε), ἐκάχη(κε), ἐκλάπη(κε), ἐκπῆ(κε), ἐντράπη(κε), ἐπύρη(κε), ἐρράχη, ἐσαπη(κε), ἐστράφη(κε), ἐσάφη(κε), ἐστάρη(κε), ἐτράφη(κε), ἐτρήθη(κε), ἐθάρη(κε) ἔθρορ, καὶ τοῦτο τοσοῦτον ἀκριδέως ὅτι δὲν ἐξηλεῖσθησαν ἐκ τῆς γλωσσικῆς συνείδησεως οἱ β'. ἀρίστοι, ὅπως διδάσκει ὁ κ. Βερν., προσεθήκαμεν δ' ὅτι τὸ ἐκ τῶν α'. ἀρίστων ἐπὶ τοὺς ἐνεργ. β'. ἀόρ. μεταβιβάσθη ἀ δὲν κατέστησεν αὐτοὺς α'. ἀρίστους, διότι τὸ μὲν τὸ α τοῦτο μετέθη καὶ ἐπὶ τὸν παρατατικὸν ἐλεγα ἐλέγαμεν ἐλέγα, ὅστις βεβαίως δὲν ἔγινε δι' αὐτὸ ἀρίστος οὔτε πρῶτος οὔτε δεύτερος, τὸ δὲ οἱ παρατατικοὶ καὶ οἱ β'. ἀόρ. μετέδωκαν καλὴν τὸ ἐκτύπων α τοῖς α'. ἀόρ., ὥστε τὸ ὄλον σύστημα τῶν παρωχημένων χρόνων (παρατατικῶν, ἀόρ. β'. καὶ ἀόρ. α.) ἀπαρτίττειται σήμερον ἐν τῇ κοινῇ καὶ συνήθει δημῶδι ἐκ τριῶν προσώπων μετὰ τοῦ α καὶ ἐκ τριῶν μετὰ τοῦ ε, ἐρραψα-εε-ε, ἐρράψαμεν-ἐρράψετε-ἐρράψατε, ἐρραψα-εε-ε, ἐρράψαμεν-ἐρράψατε-ε-ε-ε, εἶδα-εε-ε εἶδαμεν εἶδετε εἶδατε). Μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἀρα δικαίου ἢ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ἀδίκου θὰ ὀνόμαζέ τις καὶ τὸν παρατατικὸν α'. ἀρίστον καὶ τὸν α. καὶ β'. ἀόρ. παρατατικόν, μὲθ' οὗ ὁ κ. Βερν. τὸν β'. ἀόρ. ἐκάλει πρῶτον διὰ τὸ α τοῦτο. Καὶ θὰ διατείνεται ἔξ Ἰσου ὀρθῶς ἢ ἔξ Ἰσου ἐσφαλμένως, ὅτι, ὅπως τὸ ἐμαθα-αμεν-αν εἶναι κατὰ τὸν κ. Βερν. πρῶτος ἀρίστος, οὕτω τὸ ἐρραψα-εε-ε εἶναι β'. ἀρίστος, καὶ ὅτι πρὸς τοῦτοισι ἡ νεώτερα Ἑλληνικὴ ἀποπτύει οὐχὶ τοὺς β'. ἀρίστους, ὅπως διασχυρίζεται ὁ κ. Βερν., ἀλλὰ τοὺς πρῶτους, διότι καὶ μὲν τρεῖς τύποι ἔχουσι τὸ ε καὶ ἕτεροι τρεῖς τὸ α, ἀλλὰ τὸ ε

τοῦτο ὠρμήθη ἐκ δύο χρόνων, τοῦ παρατατικῶν, ἐπίσης εὐχρηστοῦ ἐν πᾶσι τοῖς ῥήματιν ὅπως καὶ ὁ ἀρίστος, καὶ τοῦ ἀρίστου β'. Ἀλλ' ἂν τις ταῦτα εὐρίσκη μὲθ' ἡμῶν ἀτοπα, τότε ἀνάγκη νὰ εἶναι ἐπίσης ἀτοπα καὶ ὅσα ὁ κ. Βερν. ἐναντία διασχυρίζεται.

Ἐπειδὴ δ' ὁ κ. Βερν. ἐλάλει «περὶ ἐξομάλισεως πιντός β'. ἀόρ. καὶ συμμεθάρμοσεως αὐτοῦ πρὸς ἕνα μόνον τύπον τὸν τοῦ α'. ἀόρ. ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ καὶ τῇ παθητικῇ, καὶ ἐπειδὴ οὐδεὶς ἀνθρώπων δύναται νὰ κατανοήσῃ πῶς τὸ ἐμαθα εἶδα ἐθγορ κτ. συμμεθάρμοσθησαν πρὸς τὸν τοῦ α'. ἀρίστου τύπον ἄλλως ἢ διὰ τῆς προσλήψεως τοῦ α τοῦτο, οἱ δὲ παθητ. ἀόρ. ἐβράχηκα, ἐλάχηκα κλπ. οὐδὲ κατὰ τοῦτο, ἠναγκάσθημεν νὰ υπολάβωμεν, ὅτι τὴν διὰ τοῦ ε καὶ α τοῦτο ἐπελθοῦσαν ἐξομοίωσιν κατ' ἀμοιβαίαν ἐπίδρασιν τῶν παρωχημένων μονολεκτικῶν χρόνων ἐνόησε ὁ κ. Βερν. λέγων ἐξομάλισιν καὶ συμμεθάρμοσιν. Ὅτι δ' ὀρθῶς ἐνόησαμεν, μαρτυρεῖ αὐτοὺς ὁ κ. Βερν. γράφων ἐν τῇ Νέα Ἡμέρα (φύλλ. 1533) «ἔχει ἡ σημερινὴ ἑλληνικὴ τὸ ἐμαθα, ἐλαβα κτ., ἀλλ' οἱ ἀρίστοι οὗτοι ἐπκυρῶσαν ἀνεκάθεν νὰ εἶνε δεύτεροι ἀρίστοι συναφομοιωθέντες καὶ συγχωνευθέντες μετὰ τῶν πρῶτων εἰς ἕνα κοινὸν καὶ ὁμοιότερον τύπον.» Ἀλλὰ τότε παρετηρήθη τῷ κ. Βερν. ὅτι πλὴν τούτου ὅτι ἐπράλη διδάξας ὅτι ἀπώλοντο οἱ β'. ἀρίστοι καὶ ἐγένοντο πρῶτοι, περιέπεσαν εἰς ἕτερολήθειαν, ἀφοῦ ἐν ἀρχῇ μὲν διελάμβανε περὶ τῶν ἐνεστώτων τυγχάνω λαγχάνω τυγγάνω καταλιμάνω κτ. τ. ἔ. διελάμβανε περὶ ἐνεστώτων σχηματιζομένων ἐκ θέματος ἐπεκτεταμένου εἰς -αω καὶ δὴ διαφόρου τοῦ τῶν ἄλλων χρόνων, διὰ τοῦτο δὲ καὶ μόνον τοὺς ἔκρινεν ἀποβλήτους λέγων «ἡ σημερινὴ ἑλληνικὴ δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ μεταχειρισθῆ ἐνεστώτας τοιοούτους, ὅποιοι ὁ τυγγάνω καὶ ὁ φυγγάνω καὶ ὁ τυγχάνω καὶ ὁ λαγχάνω, διότι οὐ-

1 Ἄξιον σημειώσεως διὰ τὴν κριτικὴν καὶ ἀκολουθίαν ἐν τε λόγῳ καὶ ἔργῳ τοῦ κ. Βερναρδάκη φαίνεται ἡμῖν τὸδε: ἐν τῷ Ἑλέγγῳ σελ. 357 ἀπαρτίπτων ἀπαξίπαντας τοὺς ἐνεστώτας εἰς -α ω παραθέτει περικοπὴν τοῦ κ. Κόντου, περὶ τοῦ καταλιμάνω ὅπερ οὐχὶ σπανίως λέγει ὁ Κόντος, οἱ νέοι Ἕλληνες παραλαμβάνουσι καίτοι προξείρου ὀκαχόντος τοῦ κατὰ λέξι ω, ὅστις πολλὰ συχνότερον ἐκείνου ἐν τῇ ἑλλην. γλώσσῃ ἀπαντᾷ· εἰς ταῦτα ἐπιφέρει ὁ Β. εἰάν τις τῶν νέων Ἕλληνων μεταχειρισθῆ ἢ μεταχειρίζεται τοιοῦτον ἐνεσῶτα, ἔπασης βεβαιότατα ὀείσται ἡ χρονίαν συνάγγην, καὶ ἡ κρούσις δὲν τὸν ἀφίει νὰ αἰσθανθῆ τὸν ἐρώτα καὶ τὴν σαπρίαν καὶ τὴν σαπρίαν τῶν τύπων τούτων. Τίς δ' ὁ μεταχειρισθεὶς τὸν ἐνεσῶτα κατὰ λέξι μ π ἄ ν ω καὶ δὴ τὴν ὀείσται ἡ χρονίαν συνάγγην καὶ κρούσιν βεβαιότατα πάσων καὶ δὴ ἀδυνατῶν νὰ αἰσθανθῆ τὸν ἐρώτα καὶ τὴν σαπρίαν; τίς; ὁ κ. Δημ. Βερναρδάκης γράφων «κατὰ λέξι μ π ἄ ν ω δ' ἐπατα τὴν θέσιν...» ἐν Ἀπαντήσῃ πρὸς τὸν Σταθιπόουλον (ἰδὲ Σταθιπόουλου Ἐπιστάδα τοῦ ποιητικοῦ Διαγωνισμοῦ τοῦ 1857 σελ. 36.)

2 Περὶ τῶν βεβαίως νὰ προστεθῆ πάλιν, ὅτι τῷ κ. Βερν. εἶναι ψευδῆ, ἀφοῦ καὶ αὐτοὺς οὕτως γράφει καὶ λα γ ἄ ν ω καὶ τυ γ ἄ ν ω καὶ λα μ β ἄ ν ω καὶ μα ν θ ἄ ν ω κτ. ἂν καὶ λέγῃ ὅτι δὲν τρώγονται!

τοῖς δὲν τρώγονται, καὶ ἂν διὰ τῆς βίας δὲ μὰς τοὺς χῶση τις εἰς τὸ στόμα καὶ τοὺς καταπίωμεν, μὴ δυνάμενοι νὰ τοὺς χωνεύσωμεν, θέλομεν τοὺς ἐξέμεθ' ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς μεταβαίνει εἰς τὸν λόγον περὶ ἐξομάλισεως καὶ συμμεθάρμοσεως τῶν β'. ἀόρ. πρὸς τὸν τύπον τοῦ α., τῆς γενομένης, καθ' ἃ εἶδομεν, διὰ τὴν σύμπτωσιν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων, καὶ περὶ τῆς παντελοῦς ἀπωλείας τῶν β'. ἀρίστων.

Ὁ δὲ κ. Βερναρδάκης ἀντὶ ἀναίρεσεως τῶν ὑφ' ἡμῶν λεγομένων γράφει τὰ ἐξαιρέτα ταῦτα: Καταφεύγει (ὁ Χατζ.) εἰς μυθοπλαστίαν, παρεξηγῶν ἐκ προθέσεως καὶ ἀνευ τῆς ἐλαχίστης αἰδοῦς, ὅσα λέγομεν ἐν σελ. 358 ἀποδοκιμάζοντες τὴν ἐκ τῆς ἀρχαίας εἰς τὴν σημερινῇν εἰσαγωγὴν τοῦ β'. ἀόρ. ἔθιγον, ὡς ἀσυμβιβάστου πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς νεωτέρας γλώσσης καὶ παρατηροῦντες ὅτι «ἐν τῶν βαθύτατα εἰς αὐτὴν (ἴσθι τὴν γλωσσικὴν συνείδησιν τοῦ ἐπιλοίπου ἐκτὸς τῶν λογιωτάτων ἔθνους) ἐγκεχαρῆμενῶν καὶ ἀνεξαιλείπτων αἰσθημάτων εἶναι ἡ ἐξομάλισις παντός β'. ἀόρ. καὶ συμμεθάρμοσις αὐτοῦ πρὸς ἕνα καὶ μόνον τύπον τὸν τοῦ α'. ἀόρ. ἐν τε τῇ ἐνεργ. καὶ τῇ παθητ. φωνῇ.» Πρέπει τις νὰ εἶνε προσθεῖται «ἡ ὄλας ἀμαθῆς καὶ ἀγράμματος διὰ τὴν μὴ ἐνοήσῃ τι λέγομεν ἡ τέλειον ἀνακιδῆς, διὰ νὰ τολμήσῃ νὰ ὑποβάλλῃ εἰς τοὺς λόγους ἡμῶν τούτους ἄλλην παρ' ἣν ἔχουσιν ἐνοίαν, ὅτι δηλ. ἡ νεώτερα ἑλλ. ἀποπτύει ὄχι τοὺς ἐκ τῆς ἀρχαίας σήμερον εἰς αὐτὴν εἰσβιαζόμενους β'. ἀόρ. εἰς-οσι, ὅποισι ὁ ἀόρ. ἔθιγον, περὶ οὗ πρόκειται, ἀλλὰ περὶ τῶν στελεχῶν τῶν β'. ἀόρ., ἅτινα ἔχει ἐκπαλαί συμμεθαρμοσμένα διὰ τῆς καταλήξεως, οἷον ἐπαθα, ἐμαθα κτ.!!! Καὶ ὅμως τοῦτο διατείνεται ὁ αἰδημονέστατος νεανίσκος.»

Καθὼς ἕκαστος βλέπει, ὁ κ. Βερναρδάκης ὀργίζεται πρὸδρα κριμα! ἡμεῖς εἶχομεν κατὰ νοῦν νὰ διεξαγάγωμεν τὸν ἀγῶνα τοῦτον sine ira, ἀλλὰ... Αἱ κατηγορίαι αἱ καθ' ἡμῶν εἶναι ὀβριμαί, ὅτι ἐκ προθέσεως παρεξηγοῦμεν, ὅτι πλάττομεν μύθους καὶ μάλιστα ἀνευ τῆς ἐλαχίστης αἰδοῦς, διὸ καὶ αἰδημονέστατος νεανίσκος ἀποκαλούμεθα.

Εὐτυχῶς δὲν ἀληθεύουσιν. Ὁ κ. Βερναρδάκης διατείνεται ὅτι παρεξηγήσαμεν τοὺς λόγους του, ὅς καὶ πειράται νὰ ἐρμηνεύσῃ αὐτοὺς· ὡς παραβάλομεν τὸ τε ἐρμηνεύομενον καὶ τὸ ἐρμηνεύον χωρίον: «Ἐν τῶν βαθύτατα λέγει, εἰς τὴν γλωσσικὴν συνείδησιν τοῦ ἔθνους ἐγκεχαρῆμενῶν καὶ ἀνεξαιλείπτων αἰσθημάτων εἶναι ἡ ἐξομάλισις ΠΑΝΤΟΣ β'. ἀρίστου καὶ συμμεθάρμοσις αὐτοῦ πρὸς ἕνα καὶ μόνον τύπον τὸν τοῦ α'. ἀόρ. ἐν τε τῇ ἐνεργ. καὶ παθητικῇ φωνῇ» τοῦτο, λέγει ὁ κ. Βερν. μόνον παρανοῶν τις δύναται νὰ νομίσῃ ὅτι σημαίνει ὅτι «Ἡ νεώτερα ἑλλ. ἀποπτύει ὄχι τοὺς ἐκ τῆς ἀρχαίας σήμερον εἰς αὐτὴν εἰσβιαζόμενους β'. ἀρίστους εἰς -οσι, ὅποισι ὁ ἀόρ. ἔθιγον, περὶ οὗ πρόκειται, ἀλλὰ περὶ τῶν στελεχῶν τῶν β'. ἀόρ., ἅτινα ἔχει ἐκπαλαί συμμεθαρμοσμένα

διά της μεταβολής της καταλήξεως, οίον ἐπαθα, ἐμαθα κτλ. !» Προσθέτει μελίστα, ὅπως εἶδομεν, ὅτι πρέπει νὰ εἰνέ τις ἢ ὄλιως ἀμαθῆς καὶ ἀγράμματος διὰ νὰ μὴ ἐνοήσῃ. τί λέγει, ἢ τέλειον ἀναιδῆς διὰ νὰ τοιμήσῃ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ πρῶτον χωρίον ἄλλην ἐννοίαν παρ' ἣν τὸ β' παρισσώτερον; διὰ νὰ τοιμήσῃ νὰ ὑποβάλῃ εἰς τὸ χωρίον ἐκεῖνο ἐρμηνείαν τοιαύτην καὶ κατὰ πολὺ περισσότερον; διὰ νὰ τοιμήσῃ παρῶν αὐτῆν εἰς τὸ κοινὸν νὰ κραυγάζῃ καὶ ὑβρίσῃ, ὅτι τὸν παρεξηγήσαν ἐκ προθέσεως καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης αἰδοῦς. Καὶ ὁμοίως τοῦτο διατείνεται ὁ ἀδιδυμοθέτατος πρεσβύτερος !»

Ὁ κ. Β. διατεινόμενος ὅτι δὲν περιέπεσαν εἰς ἐτεροζήτησιν γράφει «Λοιπὸν δὲν γνωρίζομεν περὶ τίνος πρόκειται ἡμεῖς οἱ γράψαντες καὶ εἰπόντες, ὅτι εἴπομεν ἀλλὰ τὸ γνωρίζει ὁ κ. Χατζιδάκης ! Δὲν πρόκειται περὶ καταλήξεων, περὶ τῆς ἐν ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐλληνικῇ ἐξωμαλισμένης καὶ ὁμοιομόρφου εἰς -α ἐκφορᾶς παντός ἐν γένει ἀορίστου τῆς ἐνεργητικῆς φωνῆς, ἀλλὰ πρόκειται περὶ ἐκείνων, περὶ ὧν θέλει νὰ πρόκειται ! ὁ κ. Χ., περὶ θέματος διαφόρου τοῦ ἐνεστωτικού, περὶ διαφορᾶς στελεχῶν ! καὶ ποῦ ποτε ἐξεστομαζόμενοι κἂν τοιαύτας ἰδέας ; τὰ στελέχη καὶ τοὺς κλάδους καὶ τὰ κλωνάρια οὐτε ἡμεῖς οὐτε ἡ ἐλληνικὴ γραμματικὴ γνωρίζει ἢ ἀναγνωρίζει. » Λυποῦμεθα πολὺ, ὅτι ἀναγκάζομεθα νὰ ἐπιμεινωμεν, ὅτι ὁ κ. Βερν. φαίνεται ὅτι δὲν ἤξευρε περὶ τίνος πρόκειται ἂν καὶ ἔγραψεν αὐτὸς ταῦτα, οὕτω δὲ περιέπεσαν εἰς ἐτεροζήτησιν, ἀφοῦ ἀφ' ἐνός μὲν (σελ. 357) διατείνεται ὅτι «δὲν τρώγονται ἐνεστώτες οἰοῖται ὁ θιγγάνω καὶ ὁ τυγγάνω καὶ ὁ λαγγάνω» πάντως διὰ τὸ πρόσημα ν+ar- (δὲλλεῖται ἐν τῷ θεματι τοῦ ἀορ. β') τ. ἔ. διὰ τὸ διάφορον στέλεχος τοῦ ἐνεστώτος τυγγαν- λαγγαν- θιγγαν- κττ. ἀπὸ τοῦ θεματος τοῦ ἀορ. θιγ- λαχ- τυχ-, οὐχὶ ἀναμφιβόλως διὰ τὰς προσωπικὰς καταλήξεις ω, εις- εις, ομεν, ετε ουαι (ουν) τυγγαν-ω τυγγαν-εις κττ. αἰτινες εἰναι ὄλιως ἀθῶαι, ἀφ' ἐτέρου δὲ δυσχυρίζεται ὅτι διὰ τοῦτο ὁ ἀορ. ἔθιγον δὲν ὑποφέρεται, διότι ἀπεβόλομεν ΠΑΝΤΑΣ τοῦ β' ἀορ. καὶ ὅτι ἡ ἀπόλειαι αὐτῆ συνέβη διὰ τὴν ἐξομοίωσιν τῶν προσωπικῶν καταλήξεων τῶν παρωχημένων χρόνων, ον-α, εις-ας, ομεν-αμεν, ατε-ετε, ον-αν. Εἶναι ἀληθές ὅτι ὁ κ. Βερν. δὲν ἀναφέρει ἐν τούτοις τὴν λέξιν στέλεχος, ἀλλὰ παρατάσων τοὺς τὸ πρόσημα ν+ar ἔχοντας ἐνεστώτας καὶ ἀφορίζων αὐτοὺς τοῦτου ἕνεκα, ὅτι ἔχουσι τὸ πρόσημα τοῦτο ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς λοιποὺς χρόνους, δηλοῖ σαφῶς ὅτι τὸ στέλεχος ἐνοεῖ, ἀλλὰ πρὸς τί νὰ καταδικάζῃ πάντας τοὺς εἰς ν+αν+ω λήγοντας ; Ὁ

κ. Β. ἀρπάζας τὴν λέξιν στέλεχος διατείνεται ὅτι δὲν εἶπεν αὐτῆν, οὕτω δ' εὐρίσκει εὐκαιρίαν νὰ διαφύγῃ τὸν δυσχερῆ ἀγῶνα κατηγορῶν καὶ τοῦ πολλοῦ Κουρτίου, ὅτι εἰσαγαγὼν τὸν ὄρον τοῦτον καὶ ἄλλους εἰς τὴν γραμματικὴν του κατέστησεν αὐτῆν δύσχηστον, καὶ τῆς γλωσσικῆς ἐπιστήμης, ὅτι οἱ ὄροι οἱ ἐπιστημονικοὶ δὲν ἔχουσι παρ' αὐτῆ σταθερὰν ἀλλὰ σαλεύουσιν τὴν χρῆσιν. Ἄλλ' ὁμοίως τὸν ἐπιστημονικὸν ὄρον τοῦτον μετεχειρίσθη ὁ κ. Βερν. καὶ ἐν τῷ βιβλίῳ του καὶ ἐν αὐτῷ τούτῳ τῷ φύλλῳ τῆς Ν. Ἡμέρας, ἐν τῷ τὸν φέγει ! Καὶ προσθέτει μὲν, ὅτι ἐν τῷ Ἐλέγγῳ μετεχειρίσθη αὐτὸν ἐν τῇ κοινῇ κατὰ μεταφορὰν ἐκδοχῇ τῆς λέξεως ; ἐνοῶν τεμάχια ἀμορφα ἀορίστου μεγέθους ; ἀλλὰ μήπως οἱ ἄλλοι μεταχειρίζονται αὐτὸν κυριολεκτικῶς καὶ οὐχὶ ἐν τῇ κατὰ μεταφορὰν κοινῇ ἐκδοχῇ τῆς λέξεως ; καὶ μήπως ἀποκρούων αὐτὸν ἄλλοτε ἐν τῇ γραμματικῇ του, ὅπως ἐν τῷ αὐτῷ φύλλῳ τῆς Ν. Ἡμέρας φροντίζει νὰ μας ὑπομνήσῃ, δὲν τὸν ἀπέριπτεν ἐν τῇ κατὰ μεταφορὰν κοινῇ ἐκδοχῇ ; Ἄλλ' ἀρκεῖ ὅτι καὶ ἀπορριφθέντα ὑπ' αὐτοῦ τὸν μεταχειρίζεται πάλιν ! Ἀντίφασιν ἀντιφάσεων, τὰ πάντα ἀντιφασί !

Ἐπειδὴ δ' ὁ ὄρος οὗτος δὲν εἰσῆχθη ὑφ' ἡμῶν, ἀλλ' ἀπὸ πολλοῦ φέρεται ἐν ταῖς Ἑλλην. γραμμ. καλὸν εἶναι νὰ μὲν ἐν χρῆσει, ἵνα διαστῆλλῃται τὸ μὲν ἢ λεγομένη διὰ δύο λέξεων χρονικῆ ρίζα ἀπὸ τῆς ῥηματικῆς ρίζης εἴτε ἀπλῶς καὶ κατ' ἐξοχὴν ρίζης, τὸ δὲ τῶν παραγῶγων ὀνομαζέων καὶ ῥημάτων τὸ θέμα ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ἐξ ἧς προῆλθε ρίζαν. Ἄλλ' ἐν τούτοις ἡμεῖς δὲν θὰ λυπηθῶμεν, ἂν τις ἀντ' αὐτῆς τῆς λέξεως ἐπιθυμῇ νὰ λέγῃ θέμα ἢ τι ἄλλο. Ὅτι μόνον ὀφειλομεν νὰ παρατηρήσωμεν εἶναι, ὅτι σφαλῆται ἵαν ὁ κ. Βερν. δοξάζων ὅτι ἡ διαίρεσις εἰς χρονικὰ στέλεχη προσέρχεται ἐκ τοῦ Γ. Κουρτίου καὶ ὅτι αὕτη κατέστησε δυσχερῆ τὴν Γραμματικὴν του !, καθὼς ἐπίσης σφαλῆται λέγων ὅτι ἡ τῶν ἐπιστημονικῶν ὄρων χρῆσις ἐν τῇ γλωσσολογίᾳ σαλεύει ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μηδὲμία νὰ ὑπάρχῃ σταθερὰ χρῆσις. Τούτῳ βεβαίως μαρτυρεῖ ὁ κ. Βερν. δὲν παρακολουθεῖ τῇ προόδῳ τῆς ἐπιστήμης ταύτης, διότι ἐν τοῖς σπουδαιωτάτοις περιοδικοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ἀξιολογοῖς βιβλίοις τοῖς ἀπὸ τοῦ 1876 δημοσιευμένοις ἢ ἀμφισβήτησις ἐστράφη περὶ ἄλλας, ἥμισυ δὲ περὶ τὰς ὀνομασίας.

Ἡ εἰσοδος τῶν κρυπτῶν τῆς Γραμματικῆς εἶνε χαράδρα. Ἀπὸ τῶν μελαινῶν καὶ αἰχμηρῶν πλευρῶν τῆς ἀβύσσου κρέμονται ὡς μακροὶ καὶ στίλβοντες σκώληκες μικρὰ ποτάμια ἔρποντα ὑπὸ τὰ νεφροῦ, χόρτα καὶ καθινοῦμενα μέχρι τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τ' ἀφρίσματα κύματα συντρίβονται κατὰ τῶν βράχων εἰς λεύγας ἀπόστασις. Τὸ ἔνδον τῆς χαράδρας ταύτης εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ κακτικῶν ἐρεϊκῶν, καὶ ἄλλων θαμνίσκων ἀνερχομένων ἐπὶ τῶν προεχοῶν τοῦ γρανίτου. Ἡ ἐωθινὴ οὐρά ἐκάλυπτεν εἰσὶ τὴν παραλίαν ὄλην, ὅτε ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Ἰούλιος εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀβύσσον. Ἡ Λευκὴ πρῶτη, ὑψώσατο πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιθύρουν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀφανὸν πρὸς τὸν Πλάστην προσευχὴν, καὶ κατῆλθε χωρὶς νὰ ὠχρίσῃ εἰς τὸν χαίνοντα ἐκεῖνον τάφον. Τοιαύτην τὴν κίνησιν οὐδὲ τις πολλακῆς ἀντιμεταπίσσεως τὸν κίνησον θὰ ἐδείκνυεν. Ὁ Ἰούλιος εἶπετο αὐτῇ. Κατήρχοντο ἵαν βραδέως καὶ ἀγωνιδῶς καὶ σχεδὸν εἶπεν ἀνεπίσθητος. Ὅτε μὲν ὠλισθήσαν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἐρεϊκῶν ἄχρις οὐ οἱ ποδες αὐτῶν ἤγγιζον εὐρεῖται τινα τοῦ βράχου γωνίαν, ὅτε δ' ἐταλαντῶντο ὑπερθεν τῆς φοβερᾶς ἀβύσσου, ἀναζητοῦντες τὸν οὐρανὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἐρείδόμενοι ἐπὶ τῶν καμπετομένων κλάδων τῶν αἰχμηρῶν βράχων τοῦ ἄντρου. Ἀφ' ἧς ἐγένοντο ἀφαντοὶ ὑπὸ πελώριον ὄγκωδον βράχον ἐν τῷ ὀπίῳ ἦτο ἐσκαμμένον χαμηλὸν ἄλλ' εὐρὸ σπήλαιον. Εἰσῆλθον κλίνοντες ὀλίγον, καὶ τότε ἀνέπνευσαν ἐλευθερῶς ὡς ἄνθρωποι ἐκθῆτες εἰς κίνησον τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ σώσαντες αὐτῆν.

Ἡ εἰσοδος τῶν κρυπτῶν τῆς Γραμματικῆς εἶνε χαράδρα. Ἀπὸ τῶν μελαινῶν καὶ αἰχμηρῶν πλευρῶν τῆς ἀβύσσου κρέμονται ὡς μακροὶ καὶ στίλβοντες σκώληκες μικρὰ ποτάμια ἔρποντα ὑπὸ τὰ νεφροῦ, χόρτα καὶ καθινοῦμενα μέχρι τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τ' ἀφρίσματα κύματα συντρίβονται κατὰ τῶν βράχων εἰς λεύγας ἀπόστασις. Τὸ ἔνδον τῆς χαράδρας ταύτης εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ κακτικῶν ἐρεϊκῶν, καὶ ἄλλων θαμνίσκων ἀνερχομένων ἐπὶ τῶν προεχοῶν τοῦ γρανίτου. Ἡ ἐωθινὴ οὐρά ἐκάλυπτεν εἰσὶ τὴν παραλίαν ὄλην, ὅτε ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Ἰούλιος εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀβύσσον. Ἡ Λευκὴ πρῶτη, ὑψώσατο πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιθύρουν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀφανὸν πρὸς τὸν Πλάστην προσευχὴν, καὶ κατῆλθε χωρὶς νὰ ὠχρίσῃ εἰς τὸν χαίνοντα ἐκεῖνον τάφον. Τοιαύτην τὴν κίνησιν οὐδὲ τις πολλακῆς ἀντιμεταπίσσεως τὸν κίνησον θὰ ἐδείκνυεν. Ὁ Ἰούλιος εἶπετο αὐτῇ. Κατήρχοντο ἵαν βραδέως καὶ ἀγωνιδῶς καὶ σχεδὸν εἶπεν ἀνεπίσθητος. Ὅτε μὲν ὠλισθήσαν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἐρεϊκῶν ἄχρις οὐ οἱ ποδες αὐτῶν ἤγγιζον εὐρεῖται τινα τοῦ βράχου γωνίαν, ὅτε δ' ἐταλαντῶντο ὑπερθεν τῆς φοβερᾶς ἀβύσσου, ἀναζητοῦντες τὸν οὐρανὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἐρείδόμενοι ἐπὶ τῶν καμπετομένων κλάδων τῶν αἰχμηρῶν βράχων τοῦ ἄντρου. Ἀφ' ἧς ἐγένοντο ἀφαντοὶ ὑπὸ πελώριον ὄγκωδον βράχον ἐν τῷ ὀπίῳ ἦτο ἐσκαμμένον χαμηλὸν ἄλλ' εὐρὸ σπήλαιον. Εἰσῆλθον κλίνοντες ὀλίγον, καὶ τότε ἀνέπνευσαν ἐλευθερῶς ὡς ἄνθρωποι ἐκθῆτες εἰς κίνησον τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ σώσαντες αὐτῆν.

Ἡ εἰσοδος τῶν κρυπτῶν τῆς Γραμματικῆς εἶνε χαράδρα. Ἀπὸ τῶν μελαινῶν καὶ αἰχμηρῶν πλευρῶν τῆς ἀβύσσου κρέμονται ὡς μακροὶ καὶ στίλβοντες σκώληκες μικρὰ ποτάμια ἔρποντα ὑπὸ τὰ νεφροῦ, χόρτα καὶ καθινοῦμενα μέχρι τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τ' ἀφρίσματα κύματα συντρίβονται κατὰ τῶν βράχων εἰς λεύγας ἀπόστασις. Τὸ ἔνδον τῆς χαράδρας ταύτης εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ κακτικῶν ἐρεϊκῶν, καὶ ἄλλων θαμνίσκων ἀνερχομένων ἐπὶ τῶν προεχοῶν τοῦ γρανίτου. Ἡ ἐωθινὴ οὐρά ἐκάλυπτεν εἰσὶ τὴν παραλίαν ὄλην, ὅτε ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Ἰούλιος εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀβύσσον. Ἡ Λευκὴ πρῶτη, ὑψώσατο πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιθύρουν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀφανὸν πρὸς τὸν Πλάστην προσευχὴν, καὶ κατῆλθε χωρὶς νὰ ὠχρίσῃ εἰς τὸν χαίνοντα ἐκεῖνον τάφον. Τοιαύτην τὴν κίνησιν οὐδὲ τις πολλακῆς ἀντιμεταπίσσεως τὸν κίνησον θὰ ἐδείκνυεν. Ὁ Ἰούλιος εἶπετο αὐτῇ. Κατήρχοντο ἵαν βραδέως καὶ ἀγωνιδῶς καὶ σχεδὸν εἶπεν ἀνεπίσθητος. Ὅτε μὲν ὠλισθήσαν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἐρεϊκῶν ἄχρις οὐ οἱ ποδες αὐτῶν ἤγγιζον εὐρεῖται τινα τοῦ βράχου γωνίαν, ὅτε δ' ἐταλαντῶντο ὑπερθεν τῆς φοβερᾶς ἀβύσσου, ἀναζητοῦντες τὸν οὐρανὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἐρείδόμενοι ἐπὶ τῶν καμπετομένων κλάδων τῶν αἰχμηρῶν βράχων τοῦ ἄντρου. Ἀφ' ἧς ἐγένοντο ἀφαντοὶ ὑπὸ πελώριον ὄγκωδον βράχον ἐν τῷ ὀπίῳ ἦτο ἐσκαμμένον χαμηλὸν ἄλλ' εὐρὸ σπήλαιον. Εἰσῆλθον κλίνοντες ὀλίγον, καὶ τότε ἀνέπνευσαν ἐλευθερῶς ὡς ἄνθρωποι ἐκθῆτες εἰς κίνησον τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ σώσαντες αὐτῆν.

Ἡ εἰσοδος τῶν κρυπτῶν τῆς Γραμματικῆς εἶνε χαράδρα. Ἀπὸ τῶν μελαινῶν καὶ αἰχμηρῶν πλευρῶν τῆς ἀβύσσου κρέμονται ὡς μακροὶ καὶ στίλβοντες σκώληκες μικρὰ ποτάμια ἔρποντα ὑπὸ τὰ νεφροῦ, χόρτα καὶ καθινοῦμενα μέχρι τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τ' ἀφρίσματα κύματα συντρίβονται κατὰ τῶν βράχων εἰς λεύγας ἀπόστασις. Τὸ ἔνδον τῆς χαράδρας ταύτης εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ κακτικῶν ἐρεϊκῶν, καὶ ἄλλων θαμνίσκων ἀνερχομένων ἐπὶ τῶν προεχοῶν τοῦ γρανίτου. Ἡ ἐωθινὴ οὐρά ἐκάλυπτεν εἰσὶ τὴν παραλίαν ὄλην, ὅτε ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Ἰούλιος εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀβύσσον. Ἡ Λευκὴ πρῶτη, ὑψώσατο πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιθύρουν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀφανὸν πρὸς τὸν Πλάστην προσευχὴν, καὶ κατῆλθε χωρὶς νὰ ὠχρίσῃ εἰς τὸν χαίνοντα ἐκεῖνον τάφον. Τοιαύτην τὴν κίνησιν οὐδὲ τις πολλακῆς ἀντιμεταπίσσεως τὸν κίνησον θὰ ἐδείκνυεν. Ὁ Ἰούλιος εἶπετο αὐτῇ. Κατήρχοντο ἵαν βραδέως καὶ ἀγωνιδῶς καὶ σχεδὸν εἶπεν ἀνεπίσθητος. Ὅτε μὲν ὠλισθήσαν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἐρεϊκῶν ἄχρις οὐ οἱ ποδες αὐτῶν ἤγγιζον εὐρεῖται τινα τοῦ βράχου γωνίαν, ὅτε δ' ἐταλαντῶντο ὑπερθεν τῆς φοβερᾶς ἀβύσσου, ἀναζητοῦντες τὸν οὐρανὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἐρείδόμενοι ἐπὶ τῶν καμπετομένων κλάδων τῶν αἰχμηρῶν βράχων τοῦ ἄντρου. Ἀφ' ἧς ἐγένοντο ἀφαντοὶ ὑπὸ πελώριον ὄγκωδον βράχον ἐν τῷ ὀπίῳ ἦτο ἐσκαμμένον χαμηλὸν ἄλλ' εὐρὸ σπήλαιον. Εἰσῆλθον κλίνοντες ὀλίγον, καὶ τότε ἀνέπνευσαν ἐλευθερῶς ὡς ἄνθρωποι ἐκθῆτες εἰς κίνησον τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ σώσαντες αὐτῆν.

Ἡ εἰσοδος τῶν κρυπτῶν τῆς Γραμματικῆς εἶνε χαράδρα. Ἀπὸ τῶν μελαινῶν καὶ αἰχμηρῶν πλευρῶν τῆς ἀβύσσου κρέμονται ὡς μακροὶ καὶ στίλβοντες σκώληκες μικρὰ ποτάμια ἔρποντα ὑπὸ τὰ νεφροῦ, χόρτα καὶ καθινοῦμενα μέχρι τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τ' ἀφρίσματα κύματα συντρίβονται κατὰ τῶν βράχων εἰς λεύγας ἀπόστασις. Τὸ ἔνδον τῆς χαράδρας ταύτης εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ κακτικῶν ἐρεϊκῶν, καὶ ἄλλων θαμνίσκων ἀνερχομένων ἐπὶ τῶν προεχοῶν τοῦ γρανίτου. Ἡ ἐωθινὴ οὐρά ἐκάλυπτεν εἰσὶ τὴν παραλίαν ὄλην, ὅτε ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Ἰούλιος εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀβύσσον. Ἡ Λευκὴ πρῶτη, ὑψώσατο πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιθύρουν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀφανὸν πρὸς τὸν Πλάστην προσευχὴν, καὶ κατῆλθε χωρὶς νὰ ὠχρίσῃ εἰς τὸν χαίνοντα ἐκεῖνον τάφον. Τοιαύτην τὴν κίνησιν οὐδὲ τις πολλακῆς ἀντιμεταπίσσεως τὸν κίνησον θὰ ἐδείκνυεν. Ὁ Ἰούλιος εἶπετο αὐτῇ. Κατήρχοντο ἵαν βραδέως καὶ ἀγωνιδῶς καὶ σχεδὸν εἶπεν ἀνεπίσθητος. Ὅτε μὲν ὠλισθήσαν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἐρεϊκῶν ἄχρις οὐ οἱ ποδες αὐτῶν ἤγγιζον εὐρεῖται τινα τοῦ βράχου γωνίαν, ὅτε δ' ἐταλαντῶντο ὑπερθεν τῆς φοβερᾶς ἀβύσσου, ἀναζητοῦντες τὸν οὐρανὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἐρείδόμενοι ἐπὶ τῶν καμπετομένων κλάδων τῶν αἰχμηρῶν βράχων τοῦ ἄντρου. Ἀφ' ἧς ἐγένοντο ἀφαντοὶ ὑπὸ πελώριον ὄγκωδον βράχον ἐν τῷ ὀπίῳ ἦτο ἐσκαμμένον χαμηλὸν ἄλλ' εὐρὸ σπήλαιον. Εἰσῆλθον κλίνοντες ὀλίγον, καὶ τότε ἀνέπνευσαν ἐλευθερῶς ὡς ἄνθρωποι ἐκθῆτες εἰς κίνησον τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ σώσαντες αὐτῆν.

1 Βεβαίως ὁ κ. Βερν. ὅτι σφόδρα ὠρηχθῆ, διότι συνεβουλεύσαμεν αὐτῷ νὰ γράψῃ τὰ ἱερὰ ἀντὶ τῆς π. καὶ φ. ο. τ. ἀντὶ φ. ο. ρ. τ. ο. κττ. ὅτι θυμωθῆ καὶ πάλιν ἀλλὰ τί νὰ γίνῃ, ἔχομεν, βλέπεις, τὴν κακὴν ταύτην συγῆθιν ἐκ τοῦ διδασκαλείου ἀποκρίσῃ, καὶ ὁσάκις ἀπαντήσωμεν τοιοῦτοις ἐσάμασι, δευατοῦμεν νὰ μὴ τὰ σημειώσωμεν.

1 Ὅτι ταῦτα πάντα εἶναι ἀσάφιστα, θὰ ἠμολογήσῃ ἡμῶν ἕκαστος. Φαίνεται ὅτι ὁ κ. Βερν. ἐπιτηδεῖ ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς συζήτησιν τὸ σκοτεινὸν καὶ ἀσάφες μᾶλλον ἀσυντάκτου. Ἄρα πράττει τοῦτο ἵνα μὴ κατανοῶμεν τὰς ὑψηλὰς θεωρίας του, ἢ ἵνα καταπλήτῃ τοὺς πολλοὺς νομίζοντας, ὅτι ὅσα ἀσάφιστα φαίνονται, τὰ λεγόμενα τῶσα σοφώτερα ἀνάγκη νὰ εἶναι ; Ἄλλὰ δὲν ἀκούει τοῦ Ἐβριπίδου «σοφὸν τὸ σαφὲς οὐ τὸ μὴ σαφές ;»

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ.
1 Ἄν ὁ κ. Βερν. ἦτο ὀλίγον προσεκτικώτερος περὶ τοὺς διῆχυρισμοὺς του, ἠδύνατο νὰ πεισθῇ εὐκολώτατα περὶ τοῦ ἐναντίου καὶ ἐκ τούτου, ὅτι ἡ τοῦ Κουρτίου Γραμματικὴ εἶναι σφόδρα διαδεδομένη ἐν τοῖς Γερμανικοῖς γυμνασίοις βιβλίον δυσχερῆ δὲν ἔφαλλοταί.

Η ΛΕΥΚΗ

Δ.
Αἰ κρύπται.

Συγγραμ. π. 1. 272.

Ἡ εἰσοδος τῶν κρυπτῶν τῆς Γραμματικῆς εἶνε χαράδρα. Ἀπὸ τῶν μελαινῶν καὶ αἰχμηρῶν πλευρῶν τῆς ἀβύσσου κρέμονται ὡς μακροὶ καὶ στίλβοντες σκώληκες μικρὰ ποτάμια ἔρποντα ὑπὸ τὰ νεφροῦ, χόρτα καὶ καθινοῦμενα μέχρι τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τ' ἀφρίσματα κύματα συντρίβονται κατὰ τῶν βράχων εἰς λεύγας ἀπόστασις. Τὸ ἔνδον τῆς χαράδρας ταύτης εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ κακτικῶν ἐρεϊκῶν, καὶ ἄλλων θαμνίσκων ἀνερχομένων ἐπὶ τῶν προεχοῶν τοῦ γρανίτου. Ἡ ἐωθινὴ οὐρά ἐκάλυπτεν εἰσὶ τὴν παραλίαν ὄλην, ὅτε ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Ἰούλιος εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀβύσσον. Ἡ Λευκὴ πρῶτη, ὑψώσατο πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιθύρουν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀφανὸν πρὸς τὸν Πλάστην προσευχὴν, καὶ κατῆλθε χωρὶς νὰ ὠχρίσῃ εἰς τὸν χαίνοντα ἐκεῖνον τάφον. Τοιαύτην τὴν κίνησιν οὐδὲ τις πολλακῆς ἀντιμεταπίσσεως τὸν κίνησον θὰ ἐδείκνυεν. Ὁ Ἰούλιος εἶπετο αὐτῇ. Κατήρχοντο ἵαν βραδέως καὶ ἀγωνιδῶς καὶ σχεδὸν εἶπεν ἀνεπίσθητος. Ὅτε μὲν ὠλισθήσαν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἐρεϊκῶν ἄχρις οὐ οἱ ποδες αὐτῶν ἤγγιζον εὐρεῖται τινα τοῦ βράχου γωνίαν, ὅτε δ' ἐταλαντῶντο ὑπερθεν τῆς φοβερᾶς ἀβύσσου, ἀναζητοῦντες τὸν οὐρανὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἐρείδόμενοι ἐπὶ τῶν καμπετομένων κλάδων τῶν αἰχμηρῶν βράχων τοῦ ἄντρου. Ἀφ' ἧς ἐγένοντο ἀφαντοὶ ὑπὸ πελώριον ὄγκωδον βράχον ἐν τῷ ὀπίῳ ἦτο ἐσκαμμένον χαμηλὸν ἄλλ' εὐρὸ σπήλαιον. Εἰσῆλθον κλίνοντες ὀλίγον, καὶ τότε ἀνέπνευσαν ἐλευθερῶς ὡς ἄνθρωποι ἐκθῆτες εἰς κίνησον τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ σώσαντες αὐτῆν.

Ἡ εἰσοδος τῶν κρυπτῶν τῆς Γραμματικῆς εἶνε χαράδρα. Ἀπὸ τῶν μελαινῶν καὶ αἰχμηρῶν πλευρῶν τῆς ἀβύσσου κρέμονται ὡς μακροὶ καὶ στίλβοντες σκώληκες μικρὰ ποτάμια ἔρποντα ὑπὸ τὰ νεφροῦ, χόρτα καὶ καθινοῦμενα μέχρι τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τ' ἀφρίσματα κύματα συντρίβονται κατὰ τῶν βράχων εἰς λεύγας ἀπόστασις. Τὸ ἔνδον τῆς χαράδρας ταύτης εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ κακτικῶν ἐρεϊκῶν, καὶ ἄλλων θαμνίσκων ἀνερχομένων ἐπὶ τῶν προεχοῶν τοῦ γρανίτου. Ἡ ἐωθινὴ οὐρά ἐκάλυπτεν εἰσὶ τὴν παραλίαν ὄλην, ὅτε ἡ Λευκὴ καὶ ὁ Ἰούλιος εἰσέδυσαν εἰς τὴν ἀβύσσον. Ἡ Λευκὴ πρῶτη, ὑψώσατο πρὸς οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιθύρουν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς ἀφανὸν πρὸς τὸν Πλάστην προσευχὴν, καὶ κατῆλθε χωρὶς νὰ ὠχρίσῃ εἰς τὸν χαίνοντα ἐκεῖνον τάφον. Τοιαύτην τὴν κίνησιν οὐδὲ τις πολλακῆς ἀντιμεταπίσσεως τὸν κίνησον θὰ ἐδείκνυεν. Ὁ Ἰούλιος εἶπετο αὐτῇ. Κατήρχοντο ἵαν βραδέως καὶ ἀγωνιδῶς καὶ σχεδὸν εἶπεν ἀνεπίσθητος. Ὅτε μὲν ὠλισθήσαν ἐπὶ τῶν ὑγρῶν ἐρεϊκῶν ἄχρις οὐ οἱ ποδες αὐτῶν ἤγγιζον εὐρεῖται τινα τοῦ βράχου γωνίαν, ὅτε δ' ἐταλαντῶντο ὑπερθεν τῆς φοβερᾶς ἀβύσσου, ἀναζητοῦντες τὸν οὐρανὸν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, ἐρείδόμενοι ἐπὶ τῶν καμπετομένων κλάδων τῶν αἰχμηρῶν βράχων τοῦ ἄντρου. Ἀφ' ἧς ἐγένοντο ἀφαντοὶ ὑπὸ πελώριον ὄγκωδον βράχον ἐν τῷ ὀπίῳ ἦτο ἐσκαμμένον χαμηλὸν ἄλλ' εὐρὸ σπήλαιον. Εἰσῆλθον κλίνοντες ὀλίγον, καὶ τότε ἀνέπνευσαν ἐλευθερῶς ὡς ἄνθρωποι ἐκθῆτες εἰς κίνησον τὴν ζωὴν αὐτῶν καὶ σώσαντες αὐτῆν.

Ἡ εἰσοδος τῶν κρυπτῶν τῆς Γραμματικῆς εἶνε χαράδρα. Ἀπὸ τῶν μελαινῶν καὶ αἰχμηρῶν πλευρῶν τῆς ἀβύσσου κρέμονται ὡς μακροὶ καὶ στίλβοντες σκώληκες μικρὰ ποτάμια ἔρποντα ὑπὸ τὰ νεφροῦ, χόρτα καὶ καθινοῦμενα μέχρι τῆς θαλάσσης, τῆς ὁποίας τ' ἀφρίσματα κύματα συντρίβονται κατὰ τῶν βράχων εἰς λεύγας ἀπόστασις. Τὸ ἔνδον τῆς χαράδρας ταύτης εἶνε ἐπεστρωμένον διὰ κακτικῶν ἐρεϊκῶν, καὶ ἄλλων θαμνίσκων ἀνερχομένων ἐπὶ

διὰ σπαράκτικῆς φωνῆς, εἶνε πῶς δὲν ξέρω πειὰ πού εἰμθα. Σὺ εἶσαι ἀνδρας· ἔχεις καρδιά. Λοιπὸν θὰ σοὺ τὸν πῶ τὸν φοβερὸ λόγο· ἐχάσαμε τὸν δρόμο μας!

— Ἐχάσαμε τὸν δρόμο μας! ἐπανελάθεν ὁ Ἰούλιος ἐχαθῆκαμε! Τὸ λὲς δὲ νὰ μὲ δοκιμάσης, Λευκή. Ἐχάσαμε τὸ δρόμο μας!

— Ἄκουσε, Ἰούλιε, κάτ' ἀπ' αὐτοὺς τοὺς θόλους τῆς ἀγρίας σπηλιάς, ἴσ' αὐτὴ τὴν νύκτα, ἀστεία εἶνε ὥρα νὰ λέγω; Χάνομε καὶ οἱ δύο τὴν ζωὴ μας. Βλέπεις αὐτὸ τὸ στένεμμα τοῦ θόλου; Ἄπ' αὐτὸ τὸ σημάδι ἐνωίωσα πῶς ἔχασα τὸν δρόμο μου· γιατί ὁ μόνος ἀνθρώπος ποὺ ξέρει καλά τὰς κρυφάνες, ὁ Γιάννης Μαθαριάς, μού' ἔχ' εἶπει πῶς αὐτὸ τὸ μακρυνάρι δὲν βγαίνει πέρα. Τώρα πειὰ εἶνε ἀδύνατο νὰ ξαναβροῦμε τὸν δρόμο ποὺ πάγει ἴσ' τὰς βάρκας. Ἐδῶ θὰ πεθάνομε. Μὰ θὰ πεθάνομε κἀν μαζύ, προσεῖπε καταλαβαίνομένη ἡδὴ ὑπὸ τῆς παραφράς ἐκείνης, ἦν αἱ μεγάλας κρίσεις ἐξανέπτουσαν ἐν ταῖς γυναιξὶ καὶ ἀνυψοῦσι συχνὰ τὸ θάρρος αὐτῶν καθ' ἣν στιγμήν τὸ τῶν ἀνδρῶν ἐκλείπει καὶ μηδενίζεται.

— Μὰ ἔχομε ἀκόμη ἐλπίδες, εἶπεν ὁ Ἰούλιος, τὸ πῶς μας μπορεῖ νὰ μᾶς δεῖξῃ ἀκόμη τὸ δρόμο.

— Τὸ πῶς μας! ὑπέλαθεν ἡ Λευκὴ πικρότατα μειδιῶσα· μὰ δὲν βλέπεις πῶς δέκα λεπτὰ κ' ἐδῶ σβύνει ἀνάμεσα ἴσ' τὰ δάκτυλά μου;

— Καὶ ἀφελῶς ἔτεινε πρὸς τὸν Ἰούλιον τὴν χεῖρα αὐτῆς. Ὁ Ἰούλιος ἔρρηξε κραυγὴν φρίκης. Ὁ πυρὸς ἐξέπνεε προσεκκολλημένος ἐπὶ τῶν δακτύλων τῆς δυστυχῆς νεανίδος. Ἡ δὲ χεὶρ ἐκείνη ἦ ῥοδόχρους καὶ δροσερὰ ἦτο μέλαινα, καθήμαχ-μένη καὶ πυρίκαυστος. Ἡ Λευκὴ οὐδὲ στόνον εἶχεν ἐκπέμψει, ἐν φ' ὁ Ἰούλιος παραποιεῖτο διὰ τὴν κόπωση αὐτοῦ!

— Ἐγὼ ἔγεια αἰτία νὰ χυθῆς! κακομοῖρα ποὺ εἶμαι· εἶπε τότε ἡ Λευκὴ. Δάκρυ δ' ἔρρευεν ἀπὸ τοῦ ἄκρου τῶν βλεφαρίδων αὐτῆς. Ἀνέμενε λέξιν τινα τοῦ Ἰουλίου δυναμένη νὰ παραγορήσῃ αὐτὴν. Ἄλλ' ὁ Ἰούλιος οὐτε λέξιν ἐξεστόμιζε βεβουσιμένους ὦν εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ κινδύνου.

— Τί νὰ κάμωμεν; εἶπε τότε ὑποκῶφως. Ἄς γυρίσωμε πίσω! ἄς γυρίσωμε! Μ' αὐτὴ τὴν κλωστή, τὴν ὑστερνὴ μας ἐλπίδα, ποῖς ξέρει, μπορεῖ...

— Τί τ' ὄφελος! ὑπέλαθεν ἡ Λευκὴ· θὰ πάμε ναῦρωμε ἕνα χειρότερο θάνατο. Πρέπει νὰ περπατήσωμε τριῶν ὥρων δρόμο, καὶ ἴσ' τὸ ἔμβασμα τῆς σπηλιάς θὰ βροῦμε τοὺς ψαράδες, θὰ βροῦμε τὸν Γιάννη Μαθαριά, καὶ τὸν πατέρα μου ποὺ θὰ μὲ δώσῃ τὴν κατάρτα του!..

— Μὰ ἐδῶ, εἶπεν ὁ Ἰούλιος, μετὰ ποῖς ὀργῆς ὡσφ προχωρῶ τῶσφ χάνω κάθε ἐλπίδα... Ἄχ, αὐτὰ τὰ μακρυνάρια, δὲν ἔχουν τελειωμό!.. Μὰ ποῖς ξέρει, μπορεῖ νὰ μὲ γελοῦν τὰ μάτια μου, μπορεῖ μὴ ὦρα τώρα νὰ κάμω καὶ νὰ ξαναρχίζω τὸν ἴδιον γύρο.

— Ἄχ, Θεέ μου, εἶπε καθ' ἑαυτὴν ἡ δυστυχῆς Λευκὴ, λησιμονοῦσα τὸν κινδύ-

νον καὶ ἐνάπιον αὐτοῦ τοῦ ἐγώιστου τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου! Οὐτε μὲ κυττάζει κἀν. Δὲν τὸν νοιάζει γιὰ μένα. Μὰ ὄχι, θάχω λάθος, γιὰ μένα ἀνησυχεῖ βέβαια, γιὰ μένα τρέμει· γιατί εἶνε παληκάρι αὐτός. Ἄς κάνω πῶς ἔχω ἐλπίδα γιὰ νᾶχη κι' αὐτός· ἄς κάνω πῶς ἔχω θάρρος γιὰ νᾶχη κι' αὐτός.

Δραξαμένη δὲ τῆς παγεράς τοῦ Ἰουλίου χειρὸς εἶπεν αὐτῷ ἐντόνῳ φωνῇ.

— Γιὰ μένα λυπάσαι, Ἰούλιε; ὦ! μὴν ἀνησυχεῖς· θὰ πεθάνω μὲ θάρρος. Εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη ποὺ πεθάνω ἐδῶ σὲ μιὰ σκοτεινὴ ἄκρη· εἶμ' εὐτυχῆς γιατί πεθαίνω μαζύ μ' ἐκεῖνον π' ἀγαπῶ, μακρυνὰ ἀπ' τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ἴσ' αὐτὴ τὴ μοναξιά, ἴσ' αὐτὴ τὴν ἐρημιά.

— Ν' ἀποθάνης! ὄχι, δὲν θ' ἀποθάνης, Λευκή. Ἐγὼ δὲν θέλω ν' ἀποθάνης! ἀνέκραξεν ὁ Ἰούλιος ἐν πυρτωδῇ ἐξάψει. Ὁ πυρὸς ἠγωνία, ἀπληθρακτικός ἐν τῇ χειρὶ τῆς Λευκῆς. Αἱ τελευταῖαι λάμψεις ἀνέπαιλλον ἡδὴ ἐγγὺς νὰ ἐξατμισθῶσιν εἰς καπνόν.

— Ὄχ! ἀέρα! φῶς! ἐξηκολούθησεν ὁ Ἰούλιος σπασμωδικῶς. Τί σκοταδι γίνεται πυκνότερο ὀλόγυρά μας!.. Ἄχ, συμφορά μου! συμφορά μου!

Ἡ Λευκὴ συνήγαγεν ἐκ τοῦ ἐδάφους διὰ τῆς ἠμαγμένης χειρὸς αὐτῆς τὰ πῶσόντα λείψανα τοῦ πυρσοῦ.

— Σὰν οὐστὴρ κι' αὐτὸ τὸ λίγο φῶς, ἡ ὑστερὴν μας ἐλπίδα, ἡ νύκτα θὰ μᾶς σκεπάρῃ σὰν σάβανο. Τότε πειὰ θὰ πεθάνομε δίχως ἄλλο.

— Σῶσαι ὑπέλαθεν ἡ Λευκὴ δι' ἐπιτακτικῆς φωνῆς... θαρρῶ πῶς ἀκούω κρότο...

Ἡ κροάσησάν· ἡ μὲν Λευκὴ, ἐμπλεῶς τρόμου καὶ ψυχρῶ ἰδρωτὶ περιβεβρεμένη· ὁ δὲ Ἰούλιος ἀκτινοβολῶν ἐξ ἐλπίδος. Ἄλλ' ὁ κρότος ἐκείνος δὲν ἦτο ἀνθρώπινος κρότος. Ἐνόμιζέ τις ὅτι ἡ γῆ ἐκλονεῖτο καὶ διερρηγνυτο ὑπὸ σεισμοῦ ὑποκάφου καὶ ἀγρίου. Ὅπως ἀκριβῶς ἐνόησεν τις τὸν φρικαλέον κλονισμόν ἔπρεπε νὰ ἰδῇ τυφῶνα ἐπισκήπτοντα ἐπὶ πεδιάδος ἡ σίφωνα ἐπὶ θαλάσσης. Μετ' ὀλίγον τὰ πάντα ἐπανεπέσον εἰς τὴν πένθιμον σιωπὴν.

— Βουλιάζει ἡ σπηλιά, εἶπεν ἡ Λευκὴ.

— Ἐμπρὸς ἡ πίσω βουλιάζει; ἠρώτησε περίτρομος ὁ Ἰούλιος.

— Ἐμπρὸς μας εἶπε ψυχρῶς ἡ νεανίς. Δὲν μποροῦμε πειὰ νὰ πάμε ἐμπρὸς· ἡ πόρτα τοῦ δρόμου κλείσθηκε. Τώρα ἄλλο δὲν μᾶς μένει παρὰ νὰ γυρίσωμε πίσω.

— Ναι, ναι, νὰ γυρίσω πίσω! ἀνέκραξεν ὁ Ἰούλιος χαρὰν ἀγρίαν καὶ ἐγώιστικὴν δεικνύων.

Ὁ πυρὸς ἐξέσθεθη ἔλεον. Ἐβάδιζον ἐν πλήρει σκοτίᾳ ὀδηγοῦμενοι ὑπὸ τῆς τολύπης τοῦ νήματος, μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν ἡ Λευκὴ ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε μακρόθεν ἦχον ἀνθρωπίνης φωνῆς.

— Εἶνε οἱ ψαράδες! εἶπε σταματήσασα ἀμέσως. Μᾶς κληροῦν. Αὐτὴ ἡ κλωστή θὰ μᾶς μαρτυρήσῃ· θὰ μᾶς βροῦν! Ὄ! καλλίτερα ν' ποθάνω ἐδῶ μαζύ!..

— Μὰ ὁ θάνατος ἐδῶ μέσᾳ αὐτῆ τὴν καταραμένην σπηλιά, εἶνε φοβερός,

θάρρη σιγά... μ' ἕνα ψυχομάχημα ἀργό, ἀργό! ἐφώνησεν ὁ Ἰούλιος.

— Μὰ ἐκεῖ πέρα, ἀντίειπεν ἡ Λευκὴ ὀλολύουσα, ἐκεῖ πέρα ὁ θάνατος εἶνε ἀτιμία, ἐντροπή! Ἄχ! θὰ καταπνίγω τὸ περιπαίωμα ὀλωνῶν καὶ δὲν θὰ μπορῶ οὔτε τοῦ πατέρα μου τὴ συγχώρησι νὰ ζητήσω. Αὐτός ποὺ μ' ἀγαπᾷ τόσο, θὰ μὲ δώσῃ τὴν κατάρτα του, θὰ μ' ἀπαρηστη, θὰ πῇ πῶς δὲν μὲ ξέρει. Ἦστερ' ἀπὸ ἐκατόν βήματα θάμαι ἐμπρὸς ἴσ' τὸν Γιάννη Μαθαριά, ἐμπρὸς ἴσ' τὸν πατέρα μου, ἐμπρὸς ἴσ' τοὺς ἐκείνους τοὺς φονιάδες! Ὄχι, δὲν πάγω! δὲν πάγω!

— Τί λέγεις; ἐφώνησεν ὁ Ἰούλιος, δραξαμένος διὰ τῆς χειρὸς του, τρεμούσης, ὑπὸ χαρᾶς, τῆς τολύπης τοῦ νήματος, ἦν ἐμελλε νὰ ἐγκαταλίπῃ ἡ Λευκὴ. Γλυτώσαμε ἀν τὸς ἐρούμε!

— Αὐτὴ ἡ κλωστή θὰ τοὺς δεῖξῃ ποῦ εἴμασθε! ἐπιθύρησεν ὑποκῶφως ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰδῶν.

Τότε ὑπὸ αἰφνιδίως σκέψους φωτισθεῖσα προὐχώρησε τοῦ Ἰουλίου δέκα βήματα ἤρπασε διὰ τῶν χειρῶν αὐτῆς τὸ νῆμα, διέρρηξεν αὐτὸ διὰ τῶν ὀδόντων αὐτῆς καὶ ἔρριψε ταχέως ἐν τῇ σκοτίᾳ τῆς στοᾶς τὸ ἐκ τῆς εἰσόδου ἀφικνούμενον ἄκρυν, ἐν φ' ὁ Ἰούλιος ἐφώνει.

— Ναι, καλὰ τὸ εἶπες, Λευκὴ, αὐτοὶ εἶνε, δὲν θὰ πεθάνω μέσᾳ ἴσ' αὐτὴ τὴ σπηλιά. Μ' αὐτὴ τὴν εὐλογημένην κλωστήν, ποὺ κρατῶ, θαρρῶ πῶς...

Αἰφνης φρικῆ, τρέμει.

— Ὄχ! εἶμαι τρελλός! αὐτὴ ἡ κλωστή ἔρχεται ὡσφ τὴν τραβῶ, κουβαριάζεται. Τώρα πειὰ δίχως ἄλλο θὰ πεθάνω. Θὰ πεθάνω!

— Ναι, τώρα δίχως ἄλλο θὰ πεθάνομε, εἶπεν ἡ Λευκὴ ἐν ἐξάψει. Γιατί οἱ ψαράδες δὲν θὰ τολμήσουν νὰ προχωρήσουν χωρὶς κανένα σημάδι ἴσα μ' ἐδῶ. Ἄς μείνωμ' ἐδῶ, Ἰούλιε.

— Ὄχι! ὄχι! ἀνέκραξεν οὗτος ἐν ἀγρίᾳ παραφροσῇ, ἦν ἐνέπνεεν εἰς αὐτὸν ὁ φόβος. Τώρα δὲν ἀκούω πειὰ καλὰ τὸν κρότο, καὶ ἡ ζωὴ τραβιέται ἀπὸ τὴν καρδιά μου ὡσφ αἱ φωναὶ πᾶν μακρυνὰ. Θέλω νὰ πάγω νὰ τοὺς βρῶ, δὲν θέλω νὰ μείνω ἐδῶ νὰ περιμένω τὸν θάνατο...

— Μονάχος του! ἐπιθύρησεν ἡ Λευκὴ, καὶ οὔτε μιὰ λέξι δὲν λέγει γιὰ μένα, οὔτε στιγμήν δὲν μὲ συλλογιέται καὶ μένα. Ἄχ, Θεέ μου! Εἶτα δὲ ὑπέλαθεν ὑψιφῶνως: Μὰ ὁ μόνος ἀνθρώπος ποὺ γνωρίζει τὰς κρυφάνες, ὁ μόνος ἀνθρώπος ποὺ μπορεῖ νὰ σὲ γλυτώσῃ, εἶνε ὁ Μαθαριάς!..

— Καὶ τί μὲ νοιάζει ποῖς εἶνε; φθάνει νὰ μὲ γλυτώσῃ!..

— Αὐτός μ' ἀγαπᾷ!

— Τί μὲ νοιάζει... ἐμένα, θὰ μὲ γλυτώσῃ...

— Εἰν' ἀρραβωνιαστικός μου! προσεῖπεν ἡ Λευκὴ διὰ φωνῆς μεστῆς ἀγανακτήσεως.

— Καὶ τί μὲ νοιάζει ἐμένα; ἀνέκραξε τραχέως ὁ Ἰούλιος· ἄς μὲ δώσῃ τὴ ζωὴ, ἄς μὲ δεῖξῃ ἕνα φῶς εὐλογημένο, κι' ἄς εἶνε ὁποῖος θέλει!

— Τί μὲ νοιάζει... ἐμένα, θὰ μὲ γλυτώσῃ...

— Εἰν' ἀρραβωνιαστικός μου! προσεῖπεν ἡ Λευκὴ διὰ φωνῆς μεστῆς ἀγανακτήσεως.

— Καὶ τί μὲ νοιάζει ἐμένα; ἀνέκραξε τραχέως ὁ Ἰούλιος· ἄς μὲ δώσῃ τὴ ζωὴ, ἄς μὲ δεῖξῃ ἕνα φῶς εὐλογημένο, κι' ἄς εἶνε ὁποῖος θέλει!

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΑ, ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΑ

— Ἐκ τῶν ὑποβληθέντων εἰς τὸν Δοσίειον διαγωνισμόν περὶ ἐμπορίας ἔργων, ἐβραβεύθη τὸ τοῦ γνωστοῦ οἰκονομολόγου κ. Ἀθ. Ν. Βερναρδάκη.

— Ἐπὶ τοῦ κ. Ἀνέστη Κωνσταντινίδου ἀγγέλλεται ἡ ἐξέδοσις τῶν μελετῶν περὶ τοῦ βίου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, πολυτόμου συγγραμματος τοῦ ἀκαμάτου συλλέκτου καὶ θηρατοῦ τῶν τούτων κ. Ν. Ρ. Πολίτου.

— Ἐξεδόθη πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν σχολῶν ἡ Ἑγχειρίδιον προφορικῶν καὶ γραπτῶν ἐκθέσεων ἰδίων μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων ὁδηγίων πρὸς τοὺς δημοδιδασκάλους· συνταχθέν· κατὰ νέαν μέθοδον ὑπὸ κ. τοῦ Σπ. Μιχ. Ὀλυμπίου διδασκαλοῦ.

— Καὶ ἐτίραν κομψοὶν αὐτοῦ ἡ Ἀπάτην ἀντ' ἀπάτης· ἐξέδωκεν ὁ κ. Δ. Α. Κορομηλάς διδασχέσιον τῶν πρώτων ὑπὸ ἐρασιτεχνῶν ἐν τῇ αἰχμασίᾳ τοῦ Ὁδείου τὴν 16 Δεκεμβρίου 1884 καὶ ἀφιερουμένην τῇ βασιλίᾳ τῆς Ὀλγας. Ἡ Ἀπάτην ἀντ' ἀπάτης· εἶνε τὸ 27ον τῶν ἐκδομένων ἔργων τοῦ κ. Κορομηλά.

— Παραποθεῖσάν τῶν ὑπὸ τοῦ Σ. Σλειμῶν ἐν Τύρυνι γενομένων ἀναστροφῶν ἀνευρέθησαν πολλὰ ἀρχαία καὶ βυζαντινὰ ἀντικείμενα πρὸς τοὺς τοῖς τείχη, κλίμακες, ἰδῶλια πανάρχαια, βωμοί, ὑπόγειοι σύριγγες κ. λ.

— Ἐν Καρδίτῃ δὲ τῆς Βοιωτίας ἀνευρέθη ἀγάλμα χαλκοῦν Ἀπόλλωνος μετ' ἀναθηματικῆς ἐπιγραφῆς γεγραμμένης βουστροφρόδον.

— Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ συλλόγου Παρνασσῶν ὁ κ. Ἰω. Τυπάλδος ἠρμήνευσε διὰ μακρῶν τὴν γνωστὴν ἐν Κρήτῃ ἐπιγραφὴν τὴν πολυτίμου ὑπὸ νομικὴν ἰδίως ἐποφ. Τὰς ἐρμηνας τοῦ συνεπλήρωσαν καὶ ἠμρισηθήσαν κατὰ τινὰ οἱ κκ. Βάσης καὶ Χατζιδάκης.

— Ἐν τῇ αὐτῇ συνεδρίᾳ· ὁ κ. Ἰ. Σακελιῶν ὑπέβαλε διδρῶσιν χωρὶς τιμῆς Ἑλληνικοῦ τοῦ Μυτιληναίου· ὁ δὲ κ. Ἰ. Τεστῆς ἀνεκρίνωσε τινὴ σχετικὰ πρὸς τὰς περὶ τῆς ἀρχαίας μουσικῆς μελέτας τοῦ οὗτος ἐν τῷ ἑλίῳν διατυπωθέντα ὑπὸ τοῦ ἴδιου.

Ἡ ἀνεκρίνωσα ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδρίᾳ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Παρνασσῶν τὴν ἀνακάλυψιν δώδεκα ἀγνωστων κυρίων ἀμυγῶν μελωδῆτων κλιμάκων (εἰδῶν τοῦ διὰ πασῶν), ἀφ' ὧν μετ' ἀλλήλων μὲν μιγνύμεναι ἀποτελοῦσαν 144 κεκραμένας μελωδῆτας κλίμακας, μετὰ τῶν γνωστων δὲ μελωδῆτων, ἐπὶ διατονικῶν, τριῶν χρωματικῶν καὶ μιᾶς ἐναρμονίου, 216 μελωδῆτας κεκραμένας, τὸ ὅλον 384 διεζευγμένας καὶ συνημμένας κλίμακας. Αἱ κλίμακες αὗται, ἀκριβῆς, σύμφωνα καὶ πιστὴ ἀπόδοσις τῆς ἀρμονικῆς θεωρίας τοῦ Ἀριστοτέλους οὐσαι, ἀλλ' οὔτε ὁ αὐτοῦ, οὔτε παρὰ τινος ἄλλου τῶν ἀρχαίων καὶ βυζαντινῶν ἠρμονικῶν ῥητῶς ἀναφερόμεναι, οὐδὲ παρὰ τινος τῶν νεωτέρων περὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς μουσικῆς συγγραφέων παρατηρηθεῖσαι, συμπληροῦσι σπουδαίως τὴν ἐκ 18 μὲν ἀμυγῶν, 342 δὲ κεκραμένων κλιμάκων συγκειμένην γνωστὴν θεωρίαν τῶν ἀρχαίων καὶ βυζαντινῶν ἠρμονικῶν. Ἐβρηνται δὲ ἐν τῇ πράξει τῶν βυζαντινῶν μελοποιῶν τὸ ἀσματικὸν μόνον τῆς ἱερᾶς μελοποιίας συστήματος τῶν κοσμιῶν ἐκκλησιῶν, τοῦ κατὰ τὸν πᾶντον αἰῶνα εἰς αὐτὰς ἐκ τῆς τότε θεατρικῆς καὶ βιβλίου τῶν ἰθνηκῶν μουσικῆς εἰσαχθέντος σημαινόμεναι ἐν τῇ βυζαντινῇ παρασημαντικῇ διὰ 12 αὐτῆς σημείων, τοῦ ἡμερῶν, τῶν δύο ἡμιφθόρων καὶ ἐνέκτα φθορῶν. Οὗτω δὲ διὰ τῆς σπουδαίας ταύτης ἀνακαλύψεως ἡ ἱερὰ τῶν βυζαντινῶν μελοποιῶν ἐν τοῖς ποικίλοις εἰδῶσι τῶν πολλῶν χιλιάδων μελωδῶν αὐτῆς διέδοσαν ἡμῖν ὄχι μόνον ὅτι, ἕνεκα τῆς ἀπωλείας τῶν ἀρχαίων περὶ μελοποιίας, βυθροποιίας καὶ ἐβρηντίας συγγραμμάτων ἐστερηθημεν, ἀλλὰ καὶ ἴσῳ τῶν σωζομένων ἀριθμῶν κλιμάκων τοῦ ἀπολεσθέντος μέρους τῆς ἀρμονικῆς θεωρίας τοῦ Ἀριστοτέλους, ἦτις μετὰ τῆς τοῦ Κλαυδίου Πτολεμαίου ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς ἱερᾶς καὶ βιβλίου

τῶν βυζαντινῶν μουσικῆς, κατὰ τὸν ἀνεκδοτὸν Ἀγιοπολίτην, χειρόγραφον (ἀριθ. 360) τῆς Ἐθνικῆς ἐν Παρισίοις βιβλιοθήκης, περὶ οὗ πλείονα προσεχῶς.

— Ὁ βαθμὸς τῆς ἀναπτύξεως τοῦ μουσικοῦ αἰσθήματος παρὰ τοῖς ἔθνεσιν, εἶνε ἐν τῶν ἀσφαλεστάτων τεκμηρίων τὸ βαθμὸν, ὃν ἐν τῷ πολιτισμῷ κατέχουσιν· διὰ τοῦτο μετὰ χαρᾶς παρακολουθοῦμεν πᾶσαν παρ' ἡμῖν ἐκδηλουμένην μουσικὴν πρόδοτον. Τὴν εὐχαρίστησιν ταύτην παρέσχον ἡμῖν τὰ διάφορα ἐκπαιδευτήρια, ἰδίως δὲ τὸ τοῦ κ. Κουτούζη καὶ Παπαγεωργίου τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν, ἐνῶ τοσαῦτα τεμάχια ὀργανικῆς καὶ φωνητικῆς μουσικῆς ἐντελῶς ἐξετελέσθησαν κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ φιλολόγου καὶ μουσικοῦ κ. Πολυχράτους, ὅστις ἐν ἐξηκολούθει τὰς περὶ τὴν μουσικὴν σπουδὰς τοῦ μεταδιδόντων ἐν τῇ ἐσπερίᾳ, ἀρτίως ἡμῶν τινὰ θὰ ἰδημοσῶσι πολυτίμου συνθέσεις καὶ θὰ εἶδω ἐν τῇ πρώτῃ ὥρῃ πρὸς ἀνεύρησιν καὶ μόρφωσιν τῆς ἰθνηκῆς ἡμῶν μουσικῆς.

— Ἐπισταμένως διερχόμεθα τὰς σελίδας τῶν ἐκθέσεων τῶν κατὰ τὸ 1883 πρὸς ἐπιθεώρησιν τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀποσταλθέντων ἐπιτάκτων ἐπιθεωρητῶν ἐν συνόλῳ ἦδη ἐκδοθεῖσαν. Προσεχῶς θέλομεν ἐκθέσει τινὰ τῶν πολλῶν συμπαρασμάτων ἄτινα ἐκ τῆς μελέτης τοῦ πολυτίμου τούτου τύχους ἐξηγάγομεν.

— Τελευταῖοι ἀγγέλλομεν τὴν ἐκδοσὶν ἐνὸς τόμου «ἠρητικῶν ἀιγημάτων» τοῦ πολυτίμου συνεργάτου τῆς «Ἐβδομάδος» κ. Ἰωάννου Μ. Δαμῆ ἐργῆ. Ὁ ἐξέδοτος ἦδη γνωστός, ἐν συντόμῳ θὰ περιέχεται τὰ ἔξῃ: Ἡ ἰσπανία τοῦ Ἰβηριστοῦ· Ἡ ὥρα μάχης· Ὁ ἰπλότος ἐν Καλιπῶ· Ἡ ἀρραβωνιαστικὴ τοῦ Μεσσηνίου· Οἱ δύο Πέτροι· Τὸ εἰκόνημα τῆς Παναγίας· Ὁ Μουτῆς· Τὸ τάξιμον τοῦ Σφακιανοῦ· Ἡ Μηλιὰ· Ἡ Ἀγάπη Ἀνερπίδας. Πάντα Κρητικὰ, πάντα διὰ τὴν Κρητικὴν, τὴν λατρευομένην ὑπὸ τοῦ κ. Δαμῆ ἐργῆ θεοτήτα!.. Πάντοτε ἐχαιρομεν ὡς ἔχοντες συνεργάτην τὸν κ. Δαμῆ ἐργῆ, οὐδέποτε ὡμῶς ἐπιστεῖομεν ὅτι θὰ ἴδωμ ἐν τῇ ἐσπερίᾳ νὰ λυπηθῶμεν διὰ τοῦτο καὶ εἶναι αὐτὴ ἡδὴ, διότι ἡ πρὸς τὴν «Ἐβδομάδα» σχέσις αὐτοῦ μᾶς ἐμποδίζει νὰ ἐκφράσωμεν περὶ αὐτοῦ ὅτι ἐν πεποιθήσει προσδύομεν, φῶμ' ἡθερθηθῇ ὅτι ὑπάρχει ἐν τῇ «Ἐβδομάδι» φιλολογικὸς τις κύκλος ἐκ τῶν γνωστων ἐκείνων!..

— Ἦν τῇ «Ἐφημερίδῃ» δημοσιεύεται περισπούδατος διατριβὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκθεσις τῶν ἐργασιῶν τῶν γενομένων ὑπὲρ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης κατὰ τὸ παρὸν ἔτος» ἡς περιτοπῆς τινὰς θέλομεν παράχει προσεχῶς τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐβδομάδος».

— Ἦν τῇ «Ἐφημερίδῃ» δημοσιεύεται περισπούδατος διατριβὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκθεσις τῶν ἐργασιῶν τῶν γενομένων ὑπὲρ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης κατὰ τὸ παρὸν ἔτος» ἡς περιτοπῆς τινὰς θέλομεν παράχει προσεχῶς τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐβδομάδος».

— Ἦν τῇ «Ἐφημερίδῃ» δημοσιεύεται περισπούδατος διατριβὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκθεσις τῶν ἐργασιῶν τῶν γενομένων ὑπὲρ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης κατὰ τὸ παρὸν ἔτος» ἡς περιτοπῆς τινὰς θέλομεν παράχει προσεχῶς τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐβδομάδος».

— Ἦν τῇ «Ἐφημερίδῃ» δημοσιεύεται περισπούδατος διατριβὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκθεσις τῶν ἐργασιῶν τῶν γενομένων ὑπὲρ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γλώσσης κατὰ τὸ παρὸν ἔτος» ἡς περιτοπῆς τινὰς θέλομεν παράχει προσεχῶς τοῖς ἀναγνώσταις τῆς «Ἐβδομάδος».

— Ἦν τῇ «Ἐφημερίδῃ» δημοσιεύεται περισπούδατος διατριβὴ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκθεσις τῶν ἐργασιῶν τῶν γενομένων ὑπὲρ τῆς νέας Ἑλληνικῆς γ

ζένος τις έλεγε ποτέ περί τής γλώσσας μας :

— Δέν είνε εύκολα τά έλληνικά σας. Σείς γράφετε ύδωρ και προφέρετε νερό...

Ο λόγος είνε περί τής έκλογής τών δραμάτων. Μεταβαίνουμε εις τό θέατρον, ένα διασκεδάσωμεν, και αν ο συγγραφέας κατορθώση να μάς διδάξη καλώς τινας γνώσεις και ιδέας τέρπων ήμας συγχρόνως, τόσω τό καλήτερον δι' αυτόν. Έπέτυχε. Αλλά να μεταβαίνουμε εις τό θέατρον εύθυμοι, χαριέντες, μεδιδιώντες, και ν' αναχωρωμεν σκυθρωποί, τεθλιμμένοι και πάσχοντες; τούτο, μά τόν φόρον τών εισιτηρίων, δέν μάς φαίνεται πολύ φιλόανθρωπον. Έξηγουύμεθα.

Τά θεάματα επενόησεν ο άνθρωπος, διότι φιλοθεάμων εκ φύσεως πλασθείς, εκ τούτων άντλεϊ τας ισχυρωτέρας έντυπώσεις τής ψυχής του.

Τήν επίνοιαν δέ παραλαβόντες οι ήθοποιοί, εκήρυσαν αυτήν ιδιοκτησίαν των και έπιμελώς φορολογούσι τήν δρασιν μας καθ' έκαστον θέρος, έν όσω τούλάχιστον, αδυνατούσι να τήν φορολογήσωσι και κατά τόν χειμώνα ένεκεν κλιματολογικών λόγων.

Αλλ' άρνού οι κλιματολογικοί λόγοι επιδράσι τόσον πολύ επί τών θεάτρων μας, ώστε να μεταβάλωσιν εις χειλιδόννας τούς ήθοποιούς; διατί τάχα να μη λάμβάνονται ύπ' ύβει, και ως προς τήν έκλογήν τών δραμάτων, υπό τών κ.κ. μεταφραστών;

Τό μάλλον εύφρεστον θέαμα δια τόν άνθρωπον, είνε ο ήμοίός του; και ούδέν ένδιαφέρει αυτόν επί τοσοούτον, όσον αι ίδιαι πράξεις, ή τά ίδια συναισθήματα.

Δια τούτο γομίζομεν ότι ή έκλογή τών μεταφραζομένων έργων, έδει να έχη σχέσιν τινά προς τό πάθη και τά αισθήματά μας, και ούχι να εκζητήται ως πνευματική τροφή τών Έλλήνων ή εκτύλιξις τών συγερών κακουργημάτων του μεσαιώνος και ως επιδόριον οι επίσημοι άναχρονισμοί τών φραγκικών μυθιστοριών.

Αρετε εις τούς Ισπανούς τας ταυρομαχίας και τήν γρονθολογίαν εις τούς Αγγλους; άρνού εκείνοι άρέσκονται εις τά τοιαύτα. Οι παλαιοί Ρωμαίοι επίσης, λαός πολεμικός και άρειμάνιος, έθεάτο άσμένως έν τοίς θεάτροις τών σφαγών τών μινωμάχων και ένθεουσία πρό του βέντος αίματος.

Αλλ' ήμεεις οι χαριέντες και ήμεροι, οι έχοντες τό μειδιάμα εις τά χειλή και τής έλαίας τόν θαλόν ως κύριον σύμβολον, οι έχοντες τόν γλαυκόν όρίζοντα και άνατραπέντες με τά φιλήματα του κύματος επί τών άκτών τής πατρίδος μας, ήμεεις, δέν άρέσκόμεθα, εις ό,τι οι άλλοι άρέσκονται.

Θέλομεν τά ίδια μας πάθη, τόν ένθουσιασμόν, τήν συμπάθειαν, τήν φιλανθρωπίαν! Θέλομεν τόν έρωτα και τό μειδιάμα και όλους τούς τρυφερούς δεσμούς,

δι' όν άνταποκρίνονται προς άλλήλας αι καρδιαί μας.

Δια τούτων οι πρόγονοί μας έγένοντο οι πατέρες τής δραματικής.

Και άντι τούτων τί μάς διοχετεύετε, εκ τών ποταμών τής ξενικής γραμματολογίας, κύριοι μεταφρασταί; Τά βασανιστήρια του Ιεροδικείου, τήν άγχόνην και τό δηλητήριον. Τά επτά θανάσιμα άμαρτήματα, επηυξημένα και επιδιορθωμένα. Όθνητα πάθη. Ξένους πόθους. Άγνωστα δηλητήρια!

Και ήμεεις έννοι πρό τών φρικωδών θεαμάτων, άτινα άσκόπως μάς διδάσκουσι να μισώμεν και να βδελυττώμεθα άγνωστα εις τήν χώραν μας θηρία, άγνώστους πράξεις, άγνωστα έγκλήματα, αισθανόμεθα πόνον του στήθους εκ άγνωστου πίεσεως, και συνοχήν τής πνοής. Τεταραγμένοι, και άλγούντες, έντρομοι και πελιδνοί, παρακολουθούμεν τά έν τή σκηνή διαδραματιζόμενα και εύχόμεθα, ως αν περί οικείων προέκειτο, να παρέλθη ή καταγίγξ, να σωθώμεν από τόν επιόλιτην, και να κατέλθη τέλος ή αύλαία, ένα φεύγοντες δραμαίως από τήν θεατρικήν κόλασιν, επανέλθωμεν εις τας έστίας μας, όπου ούκ έστιν οδύνη, λύπη και στεναγμός.

Και ή παρακλήσις; Έν όσω εις έμβρωδή κατάστασιν εύρίσκειται έτι τό εθνικόν θέατρον, έν όσω αι παρελθούσαι δραματικά άπόπειραι έναύαγησαν κατά τό μάλλον και ήττον, δύο δέ μόνον ή τρεις έργάται προσπαθούσι δι' υπερανθρώπων άγώνων να άνεγειρώσι τήν εθνικήν σκηνήν, άς μη άναλαμβάνωσι μεταφράσεις ξένων δραμάτων, αι έχοντες κακίστησιν. .. έλάττω επιστολής Λακωνικής.

Μ.δ.

Ο ΚΑΠΕΤΑΝ-ΒΕΡΓΑΣ

— Τά βλέπεις, καπετάνιε! τό Βαρθολομιό καίεται.

— Τά σκυλιά!..

— Άκούς τής φωναις; άκούς;

— Τσ' άκού.

Έπί τών επάλξεων του φρουρίου Χλομούτζι, δύο άνδρες παρητήρουν μετά προσοχής εις τι σημεϊον τής εύφορου πεδιάδος τής Ήλειας, όπου μεγάλη πυρά εδεικνυεν ότι τό χωρίον Βαρθολομιό, νύκτωρ υπό τών Τούρκων καταληφθέν, έπυρπολείτο.

— Ποσα άδέρφια μας να χαθήκαν; κεί μέσα!..

Εις πενήμιους βεβουσιμένους σκέψεις ο καπετάν-Βέργας δέν ήκουε πλέον του συντρόφου του. Παρητήρι άτενώδ τήν ού μακράν βρέμωσαν πυράν, ώσει ή ψυχή του να έξηρτάτο εκείθεν.

— Έ! τί πες Στέργιο; ήρώτησε μετά μικρόν άφρημένος χωρίς ν' αποσπάση τούς όφθαλμούς του από τής πυράς.

— Είνε, ντροπή, καπετάνιε, να τηρ-

με πού χάνονται τ' άδέρφια μας με σταυρωμένα χέρια.

— Και τί θές να κάμουμε;

— Να πάμε βοήθειά τους.

— Κ' έγώ τό θέλω, μά... ειπε καθ' εαυτόν ο Βέργας και εξηκολούθησε μεγαλοφώνως «Τόρα ό,τι έγεις' έγεις» τίποτα δέν θα κάμουμε... μόνο θα χαθούμε άδικα γιατί οι Τούρκοι έχουν ιππικό' ο τόπος είνε άνοιχτός' θα μάς στρώσουν 'ς τό κυνήγι κι' άλλόμονο.»

— Άς χαθούμε' εκεί 'ς τήν πόρτα είνε κ' οι άλλοι και σε καρτερούνε' Ισα πού να φέξη θα βρεθούμε μπρός 'ς τό χωριό. Ο καπετάν-Βέργας παρητήρι μετά θλίψεως τόν συντρόφον του.

— Δέν έχουμαι' ειπεν είτα καταβάλλων μεγίστην προσπάθειαν.

— Ά! γυναίκα' ειπε περιφρονητικώς ο Στέργιος.

— Έγώ γυναίκα; ! ειπε καταπύρφορος ο καπετάν-Βέργας, σταθείς υπερηφάνως πρό του Στέργιου, με είδες 'ς τό Μισολόγγι, κι' άλλου, με τόν καπετάν-Χρύσαντο' ζέρεις πως τρέχω πάντα να σώσω χριστιανούς. Πάμε... πάμε και θα διήτε...

Αλλ' ένφ κτηρήχeto τήν κλιμάκα έστι. Πάλι αισθημάτων συνεκροτείτο έν έαυτώ.

— Έ, κάτσε' μη μάς δυσκολεύεις κ' έμας' θα τό πω 'ς όλους ο καπετάν-Βέργας φοβόται τόν πόλεμο' ειπεν ο Στέργιος και άπεμακρύθη ώργισμένος.

— Ά! ειπεν ο Βέργας πλήττων δια τής παλάμης τό μέτωπον... Στάσου, Στέργιε... έχουμαι' και λαβών τό όπλον του έσπευσε προς τούς συντρόφους του.

Πεντήκοντα παλληκάρια, τό άνθος του στρατού του Χρυσάνθου Σιάνη έπορεύοντο υπό τήν άρχηγίαν του καπετάν-Βέργα, όπως σώσωσι τινας τών κατοίκων του άποτεφρούμένου χωριού.

Η ήώς ήρχισε να υποφώσκη, αλλ' ο ουρανός συννεφώδης και άπειλητικός προύμηνε καταιγίδα.

Τά παλληκάρια διέβαινον τας στενωπούς και τας φάραγκας τών βουνών του Χελωνάτα ήσυχή και άπροσκόπως, διότι πολλάκις είχαν διέλθει νύκτωρ τούς τόπους εκείνους. Έπί τών προσώπων πάντων, διέλαμπεν ή χαρά' ένιοτε δέ τήν σιγήν έτάρασσαν γέλωτες ήχηροί εύθύς καταστελλόμενοι, και προερχόμενοι εκ τής άφρηγήςσας άστεϊου τινός μεταξύ Τούρκου και Έλληνας επεισοδίου, έν φ πιστάς εικανίζετο τό κούφον και χαύνον πνεύμα του πρώτου και ή σπινθηροβόλous εύφύια του δευτέρου.

Ο καπετάν-Βέργας, ως πάντες οι τότε όπλαρηγοί, προσπορεύετο τής συνοδείας. Ει και άλλοτε κατά τας τοιαύτας περιστάσεις διεκρίνετο δια τό εύτράπελον και στωμίλον του ύφους του ήδη έβαινε σιωπηλός και σκυθρωπός.

Μη έφοβείτο τας μάχας; Τοιαύτην ούδεις τόν γνωρισάντων αυτόν δύναται να τώ προσάψη μομφήν, διότι πάντοτε έν αύταις διεκρίθη δια τήν γενναϊότητα του

Ο καπετάν-Βέργας ήγε μόλις τό εικοστόν τρίτον έτος τής ήλικίας του. Ολίγας ήμέρας πρό τής επαναστάσεως ή μήτηρ του άποθανούσα, άφήκεν αύτώ τήν εύχήν τής, τήν συμβουλήν να μη στρέψη τά νώτα εις τούς άπίστους και μικρόν φυλαχτό, παραγγέλλουσα αύτώ όπως ούδέποτε επ' ούδεμιζ προσάσει άφαιρέση τούτο του λαϊμού του:

— Εύκή και κατάρ' άμα τό βγάλης πάσι, σκοτώθηκες' ειπεν ή γράψ:

Τώ όντι επί πέντε ήδη έτη ο καπετάν-Βέργας έφύλασσε τήν έντολήν τής μητρός του. Πολλούς διέφυγε κινδύνους' πολλάκις έν ταίς συμπλοκαίς στήθος προς στήθος έμάχητο προς τόν έχθρόν' οι πλησίον σύντροφοι του έπιπτον χαμαί νεκροί ένφ ούτος ούδ' άμυχήν έλάμβανε. Πεποιθώς εις τήν δύναμιν του φυλαχτού, όπερ άπεμακρύνε τας έχθρικάς βολάς, έσπευδεν όπου πυκνότερος ο έχθρός, όπου ή μάχη πεισματωδέστερα διεζήγeto και πάντοτε εξήρχετο άδολαβής. Η άνδρεία του διατρανώθη' οι όπαδοί του διασχυρίζοντο ότι αι σφαιραι πλήττουσαι τό στήθος του επανέστρεφον χωρίς να βλάψωσιν αυτόν. Ίνα ίδωσιν αν τώ όντι τό φυλαχτό περιείχε Τιμιο ζύλο έδεσαν αυτό εις τόν λαϊμόν άλέκτορος. Ο άλέκτωρ πυροβοληθείς άπεφιλήθη τών πτελών, αλλ' έμεινεν άθικτος. Δέν ήτο πλέον άμφιβολία' ο καπετάν-Βέργας ειχε τό Τιμιο ζύλο' ήτο άτρωτος.

Κατά τούς χρόνους εκείνους τών καταστροφών, τών άτιμώσεων και τών φόνων, οι χριστιανοί, όπως άσφαλέστεροι ώσιν, ήναγκάζοντο να συνδέωνται μεταξύ των δι' άρρήκτων και ιερών δεσμών. Οι δυστυχείς οικογενειάρχαι τας άρσάκας θυγατέρας των, άνευ δυσκολίας παρέδιδον εις νεανίσκους, μόλις δυναμένους να φέρωσιν όπλα, όπως δια τών υποχρεώσεων του γάμου γίνωσιν ούτοι φρουροί και προστάται τής τιμής και ζωής αυτών. Τό έρημοκλήσι κατά τας νύκτας ήνοιγε τήν θύραν του, όπως έν αύτώ τό μυστήριον τελεσθή. Τά δάση δέ και αι φάραγγες, εξένιζον τό νεαρόν ζεύγός, ως ζεύγος τρυγώνων, τής φωλεάς του άποδιούχθεν.

Ο Βέργας πρό ήμισους έτους ήγάπα έμμανώς τήν Ρουμπίνη, θυγατέρα πλουσιωτάτου προσετού, ήν και έμνηστεύσατο, αλλά δέν ήθέλησε να στεφθή πριν ή πατοίς του άπαλλαγη τής Τουρκικής δεσποτειας. Πάντοτε όμως εις τούς κινδύνους έσπευδεν άρωγός και γενναίος αύτης προστάτης' ήδη δέ ειχεν άσφαλίσει αύτήν μετά πολλών άλλων χωρικών έν τώ φρουρίω Χλομούτζι διότι τά άγρια τών Τούρκων στήρη έλυμαίνοντο τήν πεδιάδα.

Αλλά πρό μιας έβδομάδος χωρικοί τινες εξελθόντες του φρουρίου και επιστρέψαντες έβεβαίωσαν ότι οι Τούρκοι ειχον άναχωρήσει. Τούτο ούδόλωζ εξέπληξε τούς χριστιανούς, οτινες έδισθέντες εις τας τοιαύτας τών Τούρκων επιδρομάς, ήσαν εκ των προτέρων βέβαιοι ότι μετά τήν συλλογήν λείας ούτοι θα άπεχώρουν εις Πάτρας καθότι ένεκεν τής ομαλότη-

τος του εδάφους δέν ήτο δυνατόν τακτικός στρατός να διαμείνη επί πολύ. Απεφάσισαν λοιπόν να επιστρέψωσι καθιν εις τας ήρημωμένας έστίας των καθότι και οι στάχυς, ώριμοι ήδη, προύκαλον τό δρέπανον του θεριστού.

— Τό ζέρεις, Ρουμπίνη; ο καπετάν-Χρυσάντος θα μάς πάρη να πάμε σε μακρυνόν τόπο' θα να θυμάσαι κ' μένανε καμιά φορά; ήρώτησε τήν παρελθούσαν νύκτα ο καπετάν Βέργας τήν μνηστήν του.

— Και μπορώ να σε λησμονήσω' τώ ειπεν αύτη.

— Δός μοι τό φιλι σου' ποίος ζέρει ποτέ ο' άνταμωθούμε καλι.

— Και δε θα περάσης από τά Λεχαινα άν φύγης;

— Αν θελήση ο καπετάνιος...

— Όχι, θέλω να περάσης' να σε διώ αλλη μία.

— Θα περάσω' δός μοι τό φιλι σου...

— Δός μου τό φυλαχτό σου να πιστέψω' άμα περάσης, τό παίρνεις.

Και ο άφρον νεανίας να λάβη από τών βοδίνων εκείνης χειλέων τής άγάπης τό φίλημα, άφήρεσε και έδωκεν αύτη τό πολύτιμον φυλαχτό.

— Έχε γειά, Ρουμπίνη' καλή άντάμωσι' και να με καρτεράς' ειπεν άποχαιρετών αύτήν.

Αλλά μετά τήν αναχώρησιν της μετενόησε διότι άπεγυμνώθη του θώρακος, έν ή μητρική στοργή τώ ειχε δώσει, όπως προφυλάττη αυτόν τών έχθρικών βολών και τών κακούργων επιθέσεων. Έπесεν εις μεγίστην άθυμίαν' εκλαίεν ως παιδίον, εις τόν ελάχιστον θόρυβον άνετινάσσετο ως λαγώς.

Εις τοιοούτον σημεϊον ειχε φθάσει ότε εύρομεν αυτόν επί τών επάλξεων του φρουρίου θεώμενον τήν πυράν. Δέν έμεινεν άπαθής εις τά δεινοπαθήματα τών όμοφύλων του, ως έλεγεν ο Στέργιος αλλ' ή έλλειψις του φυλαχτού και ο φόβος τής μητρικής κατάρσ τόν έκράτει εκεί.

Ηδη ή νυκτοπορτία ειχε φθάσει πρό του χωριού. Δούποι βαρείς ήκούοντο εις τά ένδοτέρα αυτού, τοίχι κατεκρημνίζοντο, στέγαι πυρικάστοι κατέπιπτον μετά δεινού πατάγου, σπινθήρες και φλόγες βαθυέρυθροι άνήρχοντο εις τούς ουρανούς μετά πυκνού μέλανος καπνού, άπασα δέ ή του πυρπολούμένου χωριού εικών άντανελλετο πέραν επί τών υδάτων του Πηνειού. Αι άγρια φωναί και παρακλεύσεις τών Τούρκων ώμοιάζον προς λαχάς δαιμονιώντων. Ο βρόμος τής πυράς, οι τριγμοί τών ζύλων και οι στόφοι τών Χριστιανών άνήρχοντο, ως θλιβερά δέησης, προς τόν θρόνον του Υψίστου.

Η τοιαύτη του χωριού κατάσταση εξηρέθισε τούς όπλίτας' και αυτός ο Βέργας ελησημόνησε τήν άθυμίαν του. Μία σκέψις κατείχε πάντας: να εκδικήσωσι τούς άδελφούς των.

Μόλις όμως ο Βέργας έδιδε τας άναγκαίας διαταγάς, όπως εισέλθωσι, ταύτοχρόνως εκ διαφόρων μερών εις τό χωριόν,

άπόσπασμα εκ είκοσιν ιππέων, προσέβαλε' αυτού.

— Ανάργηκα και προύμυτα, παιδιά! έφώνησεν ο Βέργας, εκκενών πρώτος τό καρουφύλλι του.

Εβθύς πενήκοντα γλώσσαί πυρός εξεχύθησαν από τής τάξεως τών Έλλήνων. Έκ τών ιππέων έμειναν οι πλείστοι νεκροί' οι δε λοιποί έτράπησαν εις φυγήν' σφαιραι τινες έπληξαν τών πρώτων οικιών τας κεράμους.

Αλλά μετά μικρόν ως δαίμονες διεγράφησαν εις τας αύγας του λυκόφωτος' άλλοι πολυάριθμοι ιππέες.

Οι Χριστιανοί υπεχώρησαν, όπως λάβωσι καταλληλοτέρας θέσεις.

Τά πυρά ήρχισαν αλλεπαλλάγη έκάτερωθεν' οι γογγυσμοί και αι άρραι τών Τούρκων έπλήρουν τόν άέρα...

Ο ουρανός έθολούτο δλονέν. Σταγόνες βροχής έδρόσειαν τά μέτωπα τών μαχητών. Μετ' ολίγον ο όμιβρος έγένετο πυκνότερος.

Δυστυχώς οι Έλληνες έστερούντο πολεμοφοδίων. Τά πεπαλαιωμένα καρουφύλλια των ήσαν ζτελή' δια χορδών ύψούντο και κατέπιπτον οι πετεινοί. Οι Τούρκοι πρό τής έρωμένης τών Έλλήνων αντίστασεως ήρχισαν να υποχωρώσιν. Η φυγή θα ήτο γενική μετ' ολίγον, αλλ' ή βροχή κατέστησεν άχηρηστα τά όπλα τών Έλλήνων. Μετά μικρόν θελήσαντες να υποχωρήσωσιν ούτοι, παρητήρησαν ότι άπόσπασμαίπικροι άπέφρασε τήν υποχώρησιν. Εβρέθησαν μεταξύ δύο πυρών. Πολλοί, έν οις και ο Στέργιος, έτράπησαν άνά τας άκαλλισργήτους άμπέλους, αλλά κατεκρουεργήθησαν υπό τών έχθρών.

— Τί θα κάμουμε, καπετάνιε; ήρώτησε τις τών μαχητών τόν Βέργαν.

— Θα σκοτωθούμε' απήντησεν άπαθώς ο ήρως, εξακολουθών να μάχηται κατά τών περικυκλούντων αυτόν έχθρών.

Αλλ' ο έχθρός τόν έστενοχώρει πανταχόθεν' δέν ειχε πλέον φυσίγγια.

— Εμπρός, παιδιά, να μπουμε 'ς τό χωριό! έφώνησεν, άνασπών τήν σπάθην του και χωρών προς τά πρόσω.

Δέκα και μόνον όπλίται, καταμέλανες εκ του καπνού τής πυρίτιδος, ήκολούθησαν τόν άρχηγόν των, επιφέροντες τόν δλεθρον εις τας τάξεις του έχθρού. Ο Βέργας πάλλων τήν βάρειαν σπάθην του, κατέφερεν αύτήν ένθεν εκείθεν, ως ο θεριστής τό δρέπανον, άποκόπτων κεφαλές και καταστρέφων ύπάρξεις. Ηδη μεταξύ τών έχθρών κατεσπάθη ο πάνικός. Εψιθούριζον τό όνομα του και περιφοβοί σφινον έλευθεράν τήν διόδον. Αλλ' αϊφνης ο Βέργας έστη ακίνητος μέσω τών έχθρών. Έρριψε βλέμμα προς τό στήθος του, έρριγησεν, ώχρίασε και έσταύρωσε τας χείρας.

— Μάνα μου! δέν είχα τό φυλαχτό! χάθηκα! ειπεν.

— Ά! μαρε Βέργα' εφώνασε πλήρης χαράς ο άρχηγός τών Τούρκων, ιδών δέσμιον τόν έχθρόν του' είσαι παλληκάρι, τιμιο παλληκάρι. Θυμώσαι τόν Άλλ-

Φαρμάκη, τὸ Λαλιώτη; Θυμάσαι 'ς τὸ ποτάμι τῆς Γαστούνης ποῦ μοῦ πήρες ἀπ' τὸ χαρέμι τῆς χριστιαναῖς; Θυμάσαι 'ς τὸ σκοτεινὸ πέρασμα ἐκεῖ τὸ βράδυ; μοῦ 'φαιες ὄλους τοὺς συντρόφους; ἐσούριζαν τὰ βόλια τριγύρω σου μὰ σὺ δὲν πάθαινες τίποτε; τὸ λέει ἡ καρδιά σου, μωρέ, μὰ δὲ θὰ μοῦ γλυτώσης τόρα... Ἐἴν' ἀλήθεια; μὰ φορὰ ποῦ μὲ πιξάν' οἱ συντρόφοι σου δὲν τοὺς ἄφησες νὰ μὲ σκοτώσουν, μ' ἀπόλυκες... Θὰ τῶκανα κ' ἐγὼ μὰ... πρέπει νὰ λείψης... Νὰ, γιὰ τὴν παλληκαριά σου, πάρε τῆς μπιστόλες θὰ σὲ σκοτώσω, ἀλλά, ἀντρίκια. Καὶ ἐξαγαθὸν τῆς ζώνης του ἔθηκεν ἐπὶ τοῦ σελαχίου τοῦ ἥρωος ζευγὸς ἐπαργύρων πιστολίων.

— Δὲν θέλω ζωὴ χαρισμένη ἐγώ! εἶπεν ἀγερώχως ὁ Βέργας.

Ἄλλ' αἰφνης ἐρίγησε. — Νεζνις ὕψη-λου ἀναστήματος, μὲ πλουσίαν μελανὴν κόμην κυμαινομένην ἐν τῷ ἀέρι, μὲ ὀφθαλμοὺς ἐρυθροὺς καὶ μὲ μελανούς περὶ τὰ βλέφαρα κύκλους, ῥακένδυτος, ἐπλησίαζε πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ μέσου τῶν ἐχθρῶν. Ὁ Βέργας ἀνεγνώρισε τὴν μνηστὴν του καὶ ἐνόησεν εὐθὺς ὅτι καὶ ἄλλα χωρία καὶ τὰ Λαχαιὰ αὐτὰ ἔλαβον τὴν ἰδίαν τοῦ Βαρθολομίου τύχην.

Ἡ νεζνις λαβοῦσα αὐτὸν τῆς φουστα-νέλας:

— Τί θέλεις ἐδῶ, χριστιανέ; τῷ ἔλε-γεν ἐδῶ εἶνε σκυλιά, εἶνε κακοὶ ἄνθρω-ποι. Νὰ διῆς τί γίνεται; σὲ πιάνουν καὶ σὲ φοβίζου; σὲ δένουν; ἔπειτα σοῦ πέρ-νουν τὴν τιμὴν σοῦ πέρνουν τὴν ἐλπίδα... Τὸν πατέρα σου τὸν βασανίζουν. Ἄμὰ δεῖ τὴν ντροπὴν τῆς κόρης του, τὸν σουβλί-ζουν. Διές, διές ἐκεῖ!... καὶ καγγάσασα ἔδειξε πρὸς αὐτὸν αἱματόφυρτον Χριστι-ανὸν ἐμπειροασμένον εἰς ζυλίην δοκόν. Ναι, τὸν ἐσοῦβλισαν τὰ σκυλιά!... καὶ λαβοῦ-σα λίθον ἐκτύπησε τὸν Ἀλῆ-Φαρμάκην.

Οἱ Τούρκοι ὤρμησαν ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ὁ Βέργας δι' ὑπερανθρώπου δυνάμεως διαρ-ρήξας τὰ δεσμά του ἐπυροβόλησε, φονεύ-σας τὸν Ἀλῆ-Φαρμάκην.

— Σκυλιά! εἶπε, καὶ ἀρπάσας Τουρ-κικὸν ἀκινάκην, ὡς λέων ἐπετέθη κατὰ τῶν λοιπῶν, οἵτινες καταπλαγέντες ἐπὶ τῷ φόνῳ τοῦ αἱμοχαροῦς ἀρχηγοῦ των, διεσκορπίσθησαν καὶ ἐκλείσθησαν εἰς τοὺς πέριξ οἴκους.

— Τόρα πάει ἔλεγε μετὰ πικροῦ μει-διάματος ἡ δυστυχὴς Ρουμπίνη. Τὸ σπιτι τὸ κάψανε; ὁ πατέρας κοιμάται, ἡ κόρη ἐχάθηκε. Τί τὴν θέλει τὴ ζωὴ ἡ κόρη ἡ ντροπιωμένη;

Ὁ κπετάνιος δὲ θὰ τὴν φιλῆ πειά ἀ-λήθεια σοῦ λέω, δὲ θὰ τὴν φιλῆ... — Νὰ μὴ ζήσης, μοῦ 'πεν ὁ πατέρας κ' ἐξεψύχησε... διές, σὰν τὸ πουλάκι...

— Ποιός, Ρουμπίνα, ἐξεψύχησε; ἠρώ-τησεν ὁ Βέργας, κλαίων.

— Ὁ πατέρας τῆς, Χριστιανέ; πάει τόρα...

— Ρουμπίνα, δὲ μὲ γνωρίζεις; κύττα-ξέ με ὁ Χρῆστος! εἶπε πλησιαζὼν ὁ Βέργας.

— Ἐ, τί!; Χρῆστος!; ναι, Χρῆστο τὸν ἔλεξαν καὶ παρετήρησεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βλακωδῶς.

Ἄφνης οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς διεστάλησαν, τὰ χεῖλη τῆς ἐκινήθησαν σπασμωδικῶς, ἡ ὄψις τῆς ἠρυθρίασεν, ἐκάλυψε διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον καὶ ἤρχισεν νὰ κλαίη...

— Ἀχ! τὰ σκυλιά... εἶπεν ὁ Βέργας.

Ἐπροχώρησε πρὸς αὐτὴν ἔχων ἀνοικτὰς τὰς ἀγκάλας του ἀλλ' ἐκ τῆς πλησιέστερας οἰκίας πολλαὶ ἀντήχησαν ἐκπυροσκοπή-σεις. Οἱ δύο ἐρασταὶ ἔπεσαν πρηνεῖς, βλη-θέντες ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν σφαιρῶν.

Ὁ Βέργας συρόμενος ἐπλησίασε τὴν μνηστὴν του καὶ ἐνγκαλισθεὶς τὴν ἠσπά-σθη διὰ τελευταίαν φορὰν.

— Τὸ δεύτερο φιλί, εἶπε.

Καὶ ἀπέθανον.

ΑΝΔΡΕΑΣ Δ. Κ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΑΝΕΥ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Ὁ Ἀράπης τῆς Βασιλίσσας.

Πολλοὶ ὀλίγοι βεβαίως ἐλησμόνησαν τὸν περιώνυμον Ἀράπην, τὸν εὐνοούμενον καὶ ἐμπιστον τῆς μακαριτίδος βασιλίσσης Ἀ-μαλίας; βεβαίως θὰ τοὺς εὐχαριστήσωμεν πληροποροῦντες αὐτοὺς ὅτι ὁ Ἀράπης ζῆν Μονάχῳ, ἐπαγγελλόμενος τὸν καπνοπώλην καὶ μάλιστα εἶνε ἔγγαμος, νυμφευθεὶς εὐ-ειδεστάτην καὶ λευκοτάτην Γερμανίδα.

Ἄλλὰ τοὺς βασιλεῖς του δὲν τοὺς ἐλη-σμήνησεν ὁ πιστὸς ὑπῆρέτης!

Ἄπαξ τοῦ ἔτους μεταβαίνει εἰς τὸ ἔ-ρημον καὶ ἀκατοίκητον παλάτιον τοῦ Ὁθω-νος καὶ ἐκεῖ παραμένει ἐπὶ μίαν ἑβδομά-δα ἐπισκεπτόμενος πάντα τὰ δωμάτια, καταρλιῶν, ὅτι τοῖς ἀνῆκε καὶ εἰς λυγ-μοὺς ῥηγνύμενος πρὸ τῆς θέας τῆς πρα-σίνης κουνουπιέρας τοῦ Ὁθωνος καὶ τοῦ κιτρινοῦ Καλαματιανοῦ ἐφαπλώματος τῆς Ἀμαλίας!...

Τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν.

Ἐγ-κριτος φυσιοδίφης ἐμελέτησε τὸ ζήτημα τοῦ χρώματος τῶν ὀφθαλμῶν, οὗς διακρίνει εἰς δύο κυρίως, μαύρους καὶ γαλανούς. Ἐκ πασῶν τῶν μέχρι τῆςδε συνταχθεῖ-σῶν στατιστικῶν ἐξάγεται, ὅτι αἱ γυναῖ-κες ἔχουσι συχνότερον τῶν ἀνδρῶν μέ-λανας ὀφθαλμούς, εἰ καὶ τὸ χρῶμα αὐ-τῶν ἐν γένει εἶνε λευκότερον. Ἐπὶ ἑκατὸν ἀτόμων τὰ ὀγδοήκοντα ἔχουσι τὸ αὐτὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν, τὸ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός. Οἱ δὲ διαφέροντες τοῦ πα-τρὸς ἢ τῆς μητρός ἔχουσι τὸ χρῶμα τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν παραπλήσιον πρὸς τὸ τοῦ πατρὸς ἢ τῆς μητρός αὐτῶν. Ὄταν τὰ τέκνα γεννῶνται ἐκ γονέων ἐχόντων διά-φορον χρῶμα ὀφθαλμῶν, κληρονομοῦσι συν-ηθέστερον τὸ μέλαν ἢ καὶ ὄχι τὸ γαλανὸν χρῶμα, ἐξ οὗ ἐπιτεταί ὅτι ἡ ἀναλογία τῶν μελανῶν ὀφθαλμῶν αὐξάνει ἀνὰ πᾶσαν γενεάν.

Ἀπλούστατον ἀντιχοληρικόν.

Νῦν, ὅτε ἡ ἀπαισία ὀδοιπόρος ἤρξατο τὴν καταστρεπτικὴν αὐτῆς πορείαν, καὶ δὲν εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὸ ἔργον τοῦ ὀλέθρου αὐτῆς θὰ περιορίσῃ μόνον ἐν Ἰσπανίᾳ,

ἐπικαιρὸν εἶνε νὰ μεριμνῶμεν καὶ περὶ προ-φυλακτικῶν μέσων κατὰ πάσης ἐνδεχομένης αὐτῆς προσβολῆς. Περὶ τοιοῦτου δὲ ἀντι-χοληρικοῦ φαρμάκου ἀνακινώσκομεν τὰ ἐπό-μενα ἐν τῇ Ἐπιστημονικῇ Ἐπιθεωρήσει.

Ἐντὸς πλοίου μεταφέροντος μετανά-στας ἀπέθανον ἱκανοὶ ἄνδρες προσβληθέν-τες ὑπὸ χολέρας κατὰ τὸν ἀπὸ Εὐρώπης εἰς Ἀμερικὴν διάπλουν. Ὁ πλοίαρχος με-τεχειρίσθη πάντα τὰ μέσα πρὸς θεραπείαν τῶν χοληριῶντων, ἀλλὰ μάτην ἐν τέλει ἔδωκε πρὸς αὐτοὺς τὰ ἐξῆς ἀπλούστατα φάρμακα: μίαν κουταλιὰν τοῦ καφέ ἐρυ-θρὸν πέπερι καὶ μίαν κουταλιὰν ἑλας φα-γητοῦ ἐντὸς 30 ἐκατολλίτρων ζέοντος ὕδα-τος, τοῦτο δὲ διέτασσε νὰ πῶσιν ὅσον τὸ δυνατόν θερμότερον. Ἡ ἐπιτυχία ἀπέβη καταπληκτικὴ πάντες οἱ τὸ φάρμακον τοῦ πλοίαρχου μεταχειρισθέντες ἀσθενεῖς ἰάθησαν ὡς διὰ μαγείας.

Εἰς τοὺς ἡμετέρους ἀναγνώστας εὐχό-μεθα ποτε νὰ μὴ δοθῇ ἀφορμὴ νὰ σκέ-πτωνται περὶ ἀντιχοληρικῶν, ἀλλ' ἀν τὸ φέρῃ ἡ κακὴ τύχη καὶ γείνη ἀνάγκη ἢ τοιαύτη σκέψις, ἄς μὴ λησμονήσῃς τὸ μετριόφρον καὶ ταπεινὸν, ἀλλὰ σωτήριον φάρμακον τοῦ πλοίαρχου.

Ὡς γίνονται νωπὰ τὰ παλαιὰ

καρῦδα. — Θέτομεν αὐτὰ εἰς κἀδδον, ἐν φ' ἔχνομεν ζέον καὶ ἀλατισμένον ὕδωρ. Ἐξάγομεν αὐτὰ μετὰ τὴν ἀπόψυξιν τοῦ ὕδατος. Τότε λαμβάνουσι καὶ τὴν ὄψιν καὶ τὴν γεύσιν, ἢν εἶχον ὄντα νωπὰ.

Ὁ Ἰάκινθος μετὰ φίλου του περιπατεῖ κατὰ τὴν ὁδὸν Ἀκροπόλεως ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Σελήνης παρατηρῶν δὲ τὸν Παρθε-νῶνα καὶ ἐνθουσιαζόμενος ἀναφωνεῖ:

— Χάθηκε, βρε ἀδελφέ, ἕνας φωτογρά-φος νὰ τραβῆξῃ μιά εἰκόνα ἀπὸ δῶ, καὶ νὰ κἀνῃ τὴν τύχη του; !...

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

54

Μὲ ὄμικρον χορδίζομαι
μὲ βῆτα ἐφυλλίζομαι.

55

Μὲ πὶ εἶμαι ἀναίσθητος,
μὲ δίχως πὶ, γελοῖος...

ΛΥΣΕΙΣ

53. Πέτρα-πέτρα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

κ. Μ. Γ. Μ. Μελιτοπούλην. Ἀπεστάλησαν. — κ. L. D. D. Brighton. Ἀναμνηστικὸν ἐπὶ Περσικῶν. — κ. Θ. Δ. Σμόρνην, ταχυδρομικῶς γράφομεν. Ἐπι-στολὴ τοῦ Ἰ. Σ. Ἰσαβὴ εἰς Ἀλεξάνδρειαν περὶ ἀνταποκριτῶν θὰ γράφομεν προσεχῶς γενικῶς ἀ-ναμνηστικὸν τὸν στίλβον φίλον. Χαῖρε. — κ. Ἀρι-στομένην Σ. Ἀλεξάνδρειαν. Ἐάν, ἢ οὐδὲν κοινὸν μεθ' ὁμῶν ἔχουσα συνδρομὴ τοῦ κ. Β. ἐπληρώθη δις θὰ καταλογισθῇ εἰς τὸ δεύτερον ἔτος. Ἐπιτρέ-ψατέ μας νὰ σὰς θαυμάσωμεν. — κ. Κ. Μ. Ταγαρόγ. Ταχυδρομικῶς γράφομεν. Ἀνταπόκρισιν ἐνοουθῶμεν ἐπὶ τῶν συμφερόντων τοῦ φύλλου τὴν ἀμοιβὴν του κανονίσαιτε ἡμεῖς ἀντίτυπον βιβλίον ἀποσταλῆσεται. φύλλα ἀπεστάλησαν τὰ σημειούμενα βιβλία ἀνά-στα λόγου ἢ συνδρομῆ τῶν Ἐκλ. Μ. φρ. 10 ἀ-ναμνηστικὸν ὁ π α δ ο ὅς, εὐχαριστοῦμεν θερμῶς διὰ τὰς εὐγενεῖς προσπαθείας σας.